

Program nauczania języka francuskiego jako drugiego języka obcego w szkole podstawowej

zgodny z ROZPORZĄDZENIEM MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia
ogólnego dla szkoły podstawowej.

Dr Beata Gałan

© Copyright by Platforma Dystrybucyjna EDU-KSIĄŻKA Sp. z o.o., Warszawa 2017

Wszelkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie, sprzedaż, adaptacja całości lub części publikacji bez
zezwolenia zabronione.

Spis treści

1. Omówienie ogólne programu	3
2. Informacje podstawowe o podręczniku	4
3. Cechy uczniów drugiego etapu edukacyjnego	6
4. Cele ogólne	7
4.1. Cele językowe	8
4.2. Cele interkulturowe	14
5. Treści nauczania	14
5.1. Kryteria doboru treści	15
5.2. Funkcje komunikacyjne	19
5.3. Nauczanie elementów języka	24
5.3.1. Nauczanie wymowy	25
5.3.2. Nauczanie pisowni	25
5.3.3. Nauczanie słownictwa	26
5.3.4. Nauczanie gramatyki	26
5.4. Przewidywane osiągnięcia uczniów	29
6. Realizacja programu	31
7. Wybrane metody w nauczaniu języków obcych	34
7.1. Podejście komunikacyjne	34
7.2. Podejście zadaniowe	35
8. Przykładowe techniki pracy na lekcji	36
8.1. Techniki rozwijające rozumienie ze słuchu	37
8.2. Techniki rozwijające sprawność czytania ze zrozumieniem	38
8.3. Techniki rozwijające sprawność mówienia	39
8.4. Techniki rozwijające sprawność pisania	40
9. Ocena pracy ucznia	41
9.1. Kryteria oceniania ucznia	43
9.2. Portfolio językowe	45
10. Przykładowe scenariusze lekcji	47
Scenariusz nr 1	47
Scenariusz nr 2	51
Bibliografia	55

1. Omówienie programu

Niniejszy program do nauki języka francuskiego opiera się na podręczniku i materiale ćwiczeniowym *En avant!* wydawnictwa Hachette Livre, autorstwa Fabienne Gallon, Sylvain Capelli, Gabrielle Robein (*En avant !1 i 2*) oraz Marine Antier, Roselyne Marty (*En avant ! 2*). Podręcznik spełnia wymogi podręcznika wieloletniego (zgodnie z Rozporządzeniem MEN w sprawie dopuszczania do użytku szkolnego podręczników z dn.1 marca 2017) i jest adresowany do uczniów II etapu edukacyjnego (klasy VII-VIII), którzy rozpoczynają naukę języka francuskiego w znowelizowanej szkole podstawowej.

Program został opracowany w oparciu o nową podstawę programową kształcenia ogólnego (Rozporządzenie MEN z dn. 14 lutego 2017 r.), Rozporządzenie MEN w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół z dn. 17 marca 2017 oraz standardy *Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia językowego* (ESOKJ 2003), określającego sześciostopniowy poziom biegłości językowej (A1, A2 – poziom podstawowy, B1, B2 – poziom samodzielności, C1, C2- poziom biegłości). Celem nauki drugiego języka obcego nowożytnego na drugim etapie edukacyjnym (II.2) jest osiągnięcie poziomu A1 dla osób rozpoczynających naukę języka w VII klasie szkoły podstawowej. Podręcznik wraz z zeszytem ćwiczeń *En avant!* wpisuje się w realizację celów kształcenia i treści nauczania zawartych w nowej podstawie programowej dla drugiego języka obcego, nauczanego w wymiarze 2 godzin tygodniowo. Pierwszy tom podręcznika wraz z materiałem ćwiczeniowym (*En avant! 1*) przeznaczony jest na 50-60 godzin i pozwala na osiągnięcia poziomu podstawowego A1.1. Drugi tom podręcznika (*En avant! 2*), realizujący taką samą liczbę godzin, doprowadza do pełnego poziomu A1.

Zaproponowany tu program nauczania zawiera następujące części: podstawowe informacje na temat podręcznika *En avant!*, opis cech charakterystycznych grupy docelowej, cele i treści kształcenia językowego, warunki realizacji programu, przykładowe metody i techniki wykorzystywane w nauczaniu języków obcych, informacje dotyczące oceny umiejętności ucznia oraz przykładowe scenariusze lekcji z wykorzystaniem kursu *En avant! 1*.

2. Informacje podstawowe o podręczniku

Kurs *En avant!* zawiera następujące komponenty:

1) Podręcznik wieloletni dla ucznia razem z nagraniami mp3 (*En avant!*)

Każdy rozdział podręcznika rozpoczyna się dialogiem wprowadzającym elementy językowe. Moduły słuchanie (*Écouter*) i czytanie (*Lire*) zawierają dialogi przedstawiające typowe sytuacje z życia nastolatków. Szczególne miejsce zajmuje tu czytanie i rozumienie tekstów autentycznych oraz tekstów stylizowanych na autentyczne (np. pozdrowienia na kartkach pocztowych, informacje na plakatach, zaproszenia, ogłoszenia). Tekstom towarzyszą ćwiczenia ułatwiające zrozumienie dialogu, informacje kulturowe oraz rozpoznawanie funkcji komunikacyjnych. Kolejne strony podręcznika przeznaczone są na usystematyzowaną, pogłębioną pracę nad przyswojeniem elementów językowych, które zostały wprowadzone w dialogu.

Lexique et Communication to cztery strony poświęcone utrwalaniu słownictwa i kształtowaniu umiejętności komunikacyjnych. Moduł zawiera bogato ilustrowane tabele z niezbędnym słownictwem i wyrażeniami, różnorodne typy zadań, które mogą być wykonywane indywidualnie, w parach, w małych grupach lub z całą klasą, liczne nagrania w formacie mp3 oraz ćwiczenia mające na celu zapoznanie ucznia z elementami kultury francuskiej. Treści aktywności odwołują się do życia codziennego ucznia w celu wzmocnienia jego poczucia tożsamości indywidualnej i kulturowej.

Kolejne cztery strony (*Grammaire et Verbes*) poświęcone są na utrwalenie wiedzy gramatycznej. Oprócz ćwiczeń na praktyczne zastosowania reguł gramatycznych oraz nagrań z odmianą czasowników, moduł zawiera wyjaśnienie omawianego zagadnienia w języku polskim.

Culture et Compétence to powtórzenie materiału, podzielone według umiejętności, w oparciu o elementy kulturowe, ćwiczenia podsumowujące tematykę rozdziału i omawiany zakres językowy. Zaproponowane ćwiczenia pozwalają utrwalić wprowadzone słownictwo oraz przyswoić zagadnienia gramatyczne. Podczas aktywności uczeń może sprawdzić swoje kompetencje z zakresu rozumienia i tworzenia wypowiedzi, reagowania na wypowiedź i przetwarzania usłyszanych treści. W module zawarto teksty dotyczące kultury i cywilizacji oraz ćwiczenia na rozwijanie sprawności receptywnych (rozumienie ze słuchu i rozumienie tekstów pisanych) oraz produktywnych (tworzenie wypowiedzi ustnej i pisemnej).

2) Materiał ćwiczeniowy (*En avant! Cahier d'activités*)

Nawiązujący do tematyki i układu podręcznika zeszyt ćwiczeń zawiera dodatkowe ćwiczenia i zadania, odnoszące się do zagadnień zaproponowanych w podręczniku. W zeszycie ćwiczeń znajdziemy różnorodne ćwiczenia gramatyczno-leksykalne oraz aktywności z zakresu rozumienia tekstów pisanych i czytanych oraz tworzenia wypowiedzi ustnej i pisemnej. Zaproponowane tu ćwiczenia i zadania, w formie przygotowania do egzaminu DELF, mogą być również wykorzystane jako dodatkowa ewaluacja. Zeszyt ćwiczeń został skonstruowany w taki sposób, aby umożliwić uczniowi pracę w autonomii, uwzględniając przy tym elementy autoewaluacji, czemu służą dodatkowe karty *Évalue tes compétences* w każdym rozdziale, będące zarówno formą samooceny jak i portfolio językowego, dzięki któremu uczeń może zarówno sprawdzić swoją wiedzę, jak i śledzić swoje postępy w nauce języka obcego.

3) En Avant! zestaw 3 płyt CD dla klasy

Zestaw płyt z wszystkimi nagraniami, niezbędnymi do wykonania ćwiczeń i poszczególnych zadań.

4) Zestaw metodyczny dla Nauczyciela

- **Guide pédagogique** – podręcznik metodyczny dla Nauczyciela
- **Dossier Compétences** – 4 rozdziały ukierunkowane na wykonanie konkretnych zadań¹. *Dossier* pozwala utrwalić przyswojony materiał poprzez różnorodne ćwiczenia z zakresu recepcji, produkcji i interakcji.
- **Civilisation** – dodatkowe materiały o treści społeczno-kulturowej obszaru Francji.
- **Le français en vidéo** - zestaw aktywności na rozwijanie sprawności rozumienia ze słuchu, z uwzględnieniem specyfiki rozumienia materiału audio-wizualnego.
- **Je révise** – materiały powtórzeniowe, które mogą być wykorzystane podczas zajęć grupowych lub w ramach pracy indywidualnej ucznia.
- **On révise ensemble** - pakiet gier utrwalających w ludyczny sposób zagadnienia gramatyczne i leksykalne z każdego rozdziału.
- **Glossaire** – alfabetyczny słowniczek francusko-polski zawierający tłumaczenie słów z podręcznika.

¹ *En avant ! 1 : S'inscrire...Faire connaissance ; Planifier un rendez-vous ; Organiser une sortie... ; En avant ! 2: Se déplacer en ville; Demander des renseignements; Comprendre des messages; Organiser une fête.*

3. Cechy uczniów drugiego etapu edukacyjnego

Bardzo istotnym aspektem w planowaniu kursu językowego jest uwzględnienie wieku uczących się, co bezpośrednio wiąże się z różnymi możliwościami umysłowymi i emocjonalnymi uczniów, celami komunikacyjnymi czy zainteresowaniami. Uczniowie drugiego etapu edukacyjnego (klasy VII-VIII) to uczniowie w wieku od 13 do 16 lat, wchodzący w okres dojrzewania. Ten okres rozwoju człowieka bardzo często postrzegany jest jako trudny, nacechowany konfliktami i kryzysami związanymi między innymi z budowaniem osobistej tożsamości (Ledzińska & Czerniawska 2011). Instrukcja szkolna ma tu szczególny wpływ na kształtowanie się myślenia, postaw czy rozwój wiedzy społecznej, a nauka języka obcego stwarza bardzo dobre warunki na realizowanie celów ogólnowychowawczych, takich jak rozwijanie kompetencji interkulturowej, kreowanie pozytywnej postawy oraz motywacji względem języka obcego i społeczności posługującej się tym językiem czy wyrabianie technik samodzielnej pracy (Komorowska 2011). Z uwagi na cechy rozwojowe, młodzież szkolną charakteryzują następujące cechy:

- 1) Dominacja myślenia logicznego i myślenia abstrakcyjnego, co pozwala na wprowadzanie terminologii i reguł gramatycznych z odpowiednimi komentarzami.
- 2) Większy okres koncentracji oraz trwałość pamięci, dzięki czemu aktywności językowe mogą być dłuższe niż w przypadku nauczania dzieci a częstotliwość powtarzania materiału może być ograniczona.
- 3) Dobrze rozwinięte sprawności czytania i pisania, co wiąże się z możliwością wykorzystania tekstów pisanych jako wsparcie pamięci (robienie notatek, korzystanie z podręcznika) oraz pogłębienie wiedzy i utrwalenie materiału podczas pracy indywidualnej ucznia (Komorowska 2003).

Warto podkreślić, że proces rozwojowy jest powolny i nie przebiega jednakowo u każdego ucznia. Nadal istotne pozostaje stosowanie krótszych i zróżnicowanych aktywności językowych, wykorzystanie różnorodnych bodźców wspomagających zapamiętywanie, przyjazną atmosferę zajęć oraz nauka poprzez zabawę (Komorowska 2003).

W tej grupie wiekowej, nauka języka obcego powinna być prowadzona systematycznie, ze szczególnym uwzględnieniem żywego użycia języka i kształtowania kompetencji skutecznego porozumiewania się. Bardzo ważną rolę odgrywa tematyka zajęć, nawiązująca do zainteresowań uczniów, co może działać motywująco do nauki języka obcego.

4. Cele ogólne

W dobie dynamicznych zmian społeczno-ekonomicznych, integracji międzynarodowej i mobilności społeczeństw, znajomość języków obcych stanowi podstawowy czynnik umożliwiający młodym ludziom aktywne uczestnictwo w życiu społeczności europejskiej i globalnej. W odpowiedzi na rosnące potrzeby funkcjonowania we współczesnym świecie, nadrzędnym celem działań edukacyjnych nowej podstawy programowej jest „integralny rozwój biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny i moralny ucznia” a zadaniem szkoły jest wprowadzenie młodego człowieka „w świat wiedzy, przygotowanie do wykonywania obowiązków ucznia oraz wdrażanie do samorozwoju” (Nowa Podstawa Programowa 2017).

Fundamentalnym celem nauczania/uczenia się języka obcego jest opanowanie znajomości danego języka na poziomie pozwalającym swobodną komunikację, czyli umiejętności skutecznego porozumiewania się w mowie i w piśmie. Lekcja języka obcego, jako podstawowa jednostka dydaktyczna powinna więc rozwijać kwalifikacje ogólne, realizować cele językowe oraz cele ogólnowychowawcze, takie jak:

- 1) „wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele);
- 2) wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej;
- 3) formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób;
- 4) rozwijanie kompetencji takich jak kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość;
- 5) rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania;
- 6) ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności;
- 7) rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki;
- 8) wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat;
- 9) wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji;

- 10) wszechstronny rozwój osobowy ucznia przez pogłębianie wiedzy oraz zaspokajanie i rozbudzanie jego naturalnej ciekawości poznawczej;
- 11) kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość;
- 12) zachęcanie do zorganizowanego i świadomego samokształcenia opartego na umiejętności przygotowania własnego warsztatu pracy;
- 13) ukierunkowanie ucznia ku wartościom” (Nowa Podstawa Programowa 2017).

Sprawdzeniem umiejętności językowych ucznia jest egzamin ósmoklasisty z podstawowego języka obcego nowożytnego.

4.1. Cele językowe

Głównym celem nauki drugiego języka obcego w szkole jest jego opanowanie w stopniu umożliwiającym podstawową komunikację językową, czego odzwierciedleniem jest radzenie sobie w podstawowych sytuacjach życia codziennego. Podczas drugiego etapu kształcenia uczeń powinien opanować podstawowe struktury języka obcego umożliwiające realizację następujących kompetencji.

- I. **Znajomość środków językowych** - znajomość słownictwa, struktur gramatycznych, zasad wymowy i pisowni
- II. **Rozumienie wypowiedzi** - rozumienie tekstów słuchanych i pisanych (np. czytanie informacji, instrukcji, słuchanie nagrań, oglądanie telewizji, rozumienie komunikatów, instrukcji, zwrotów codziennego użytku)
- III. **Tworzenie wypowiedzi** - czynności produktywne (pisanie i mówienie monologowe, np. opis czy prezentacja)
- IV. **Reagowanie na wypowiedź** – działania interakcyjne ustne i pisemne (uczestniczenie w sytuacjach komunikacyjnych przy udziale co najmniej dwóch osób w ustnej lub pisemnej wymianie informacji (np. rozmowa zwykła lub na drodze elektronicznej)
- V. **Przetwarzanie wypowiedzi** – działania mediacyjne, czyli wypowiedzi umożliwiające komunikację między osobami, które z różnych względów, nie mogą się ze sobą komunikować bezpośrednio (np. tłumaczenie, wyjaśnianie, streszczanie)

Język obcy nowożytny nauczany jako drugi

II etap edukacyjny, klasy VII i VIII - II.2²

Cele kształcenia – wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.

Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów wskazanych w wymaganiach szczegółowych.

II. Rozumienie wypowiedzi.

Uczeń rozumie bardzo proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, a także bardzo proste wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

III. Tworzenie wypowiedzi.

Uczeń samodzielnie formułuje bardzo krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Uczeń uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub pisemnie w formie bardzo prostego tekstu, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

V. Przetwarzanie wypowiedzi.

Uczeń zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:

- 1) człowiek (np. dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania);
- 2) miejsce zamieszkania (np. dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, prace domowe);

² Zamieszczony poniżej fragment pochodzi z Nowej Podstawy Programowej (Nowa Podstawa Programowa, 2017: 66-69)

- 3) edukacja (np. szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się, przybory szkolne, życie szkoły);
- 4) praca (np. popularne zawody, miejsce pracy);
- 5) życie prywatne (np. rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, urodziny, święta);
- 6) żywienie (np. artykuły spożywcze, posiłki, lokale gastronomiczne);
- 7) zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, korzystanie z usług);
- 8) podróżowanie i turystyka (np. środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, hotel, wycieczki);
- 9) kultura (np. uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje);
- 10) sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, uprawianie sportu);
- 11) zdrowie (np. samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie);
- 12) świat przyrody (np. pogoda, pory roku, rośliny i zwierzęta, krajobraz).

II. Uczeń rozumie bardzo proste wypowiedzi ustne (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, ogłoszenia) artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka:

- 1) reaguje na polecenia;
- 2) określa główną myśl wypowiedzi;
- 3) określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi;
- 4) określa kontekst wypowiedzi (np. czas, miejsce, uczestników);
- 5) znajduje w wypowiedzi określone informacje;
- 6) rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi.

III. Uczeń rozumie bardzo proste wypowiedzi pisemne (np. listy, e-maile, SMS-y, kartki pocztowe, napisy, ulotki, jadłospisy, ogłoszenia, rozkłady jazdy, historyjki obrazkowe z tekstem, teksty narracyjne, wpisy na forach i blogach):

- 1) określa główną myśl tekstu;
- 2) określa intencje nadawcy/autora tekstu;
- 3) określa kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę);
- 4) znajduje w tekście określone informacje;
- 5) rozróżnia formalny i nieformalny styl tekstu.

IV. Uczeń tworzy bardzo krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne:

- 6) opisuje ludzi, przedmioty, miejsca i zjawiska;

- 7) opowiada o czynnościach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
- 8) przedstawia intencje i plany na przyszłość;
- 9) przedstawia upodobania;
- 10) wyraża swoje opinie;
- 11) wyraża uczucia i emocje;
- 12) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

V. Uczeń tworzy bardzo krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (np. notatkę, ogłoszenie, zaproszenie, życzenia, wiadomość, SMS, pocztówkę, e-mail, historyjkę, wpis na blogu):

- 1) opisuje ludzi, przedmioty, miejsca i zjawiska;
- 2) opowiada o czynnościach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
- 3) przedstawia intencje i plany na przyszłość;
- 4) przedstawia upodobania;
- 5) wyraża swoje opinie;
- 6) wyraża uczucia i emocje;
- 7) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

VI. Uczeń reaguje ustnie w typowych sytuacjach:

- 1) przedstawia siebie i inne osoby;
- 2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu (np. prosi o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź);
- 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;
- 4) wyraża swoje opinie, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami;
- 5) wyraża swoje upodobania, intencje i pragnienia; pyta o upodobania, intencje i pragnienia innych osób;
- 6) składa życzenia, odpowiada na życzenia;
- 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
- 8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje;
- 9) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
- 10) nakazuje, zakazuje;
- 11) wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;
- 12) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek);

13) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

VII. Uczeń reaguje w formie bardzo prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, SMS, e-mail, wpis na czacie/forum) w typowych sytuacjach:

- 1) przedstawia siebie i inne osoby;
- 2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. podczas rozmowy na czacie);
- 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz/ankietę);
- 4) wyraża swoje opinie, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami;
- 5) wyraża swoje upodobania, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, intencje i pragnienia innych osób;
- 6) składa życzenia, odpowiada na życzenia;
- 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
- 8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje;
- 9) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
- 10) nakazuje, zakazuje;
- 11) wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;
- 12) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek);
- 13) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

VIII. Uczeń przetwarza bardzo prosty tekst ustnie lub pisemnie:

- 1) przekazuje w języku obcym nowożytnym podstawowe informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);
- 2) przekazuje w języku obcym nowożytnym lub polskim informacje sformułowane w tym języku obcym;
- 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim.

IX. Uczeń posiada:

- podstawową wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym, oraz o kraju ojczystym, z uwzględnieniem kontekstu lokalnego, europejskiego i globalnego;
- świadomość związku między kulturą własną i obcą oraz wrażliwość międzykulturową.

X. Uczeń dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem

(np. korzystanie ze słownika, poprawianie błędów, prowadzenie notatek, stosowanie mnemotechnik, korzystanie z tekstów kultury w języku obcym nowożytnym).

XI. Uczeń współdziała w grupie (np. w lekcyjnych i pozalekcyjnych językowych pracach projektowych).

XII. Uczeń korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym (np. z encyklopedii, mediów), również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych.

XIII. Uczeń stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczowych lub internacjonalizmów) i strategie kompensacyjne, w przypadku, gdy nie zna lub nie pamięta wyrazu (np. upraszczanie formy wypowiedzi, wykorzystywanie środków niewerbalnych).

XIV. Uczeń posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).

Język obcy nowożytny nauczany jako drugi (II etap edukacyjny, oddziały dwujęzyczne w klasach VII i VIII) – II.2DJ³

Na II etapie edukacyjnym, uczeń może realizować nauczanie dwujęzyczne w zakresie języka francuskiego, jeżeli szkoła zapewni taką formę kształcenia. W tym przypadku podręcznik przeznaczony do realizowania w wersji II.2 powinien zostać uzupełniony o dodatkowe materiały.

Cele kształcenia – wymagania ogólne

Uczeń spełnia wymagania określone w podstawie programowej II.2. Podczas dodatkowych godzin uczeń utrwała i rozwija znajomość środków językowych oraz doskonali umiejętności językowe – przede wszystkim w zakresie rozumienia wypowiedzi, w tym – w przypadku przedmiotów nauczanych dwujęzycznie – również w zakresie tych przedmiotów.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń spełnia wymagania określone w podstawie programowej II.2.

³ Zamieszczony poniżej fragment pochodzi z Nowej Podstawy Programowej (Nowa Podstawa Programowa, 2017: 69-70)

4.2. Cele interkulturowe

Podstawowym celem nauczania języków obcych w społeczeństwie europejskim i globalnym jest umożliwienie nawiązywania, jak również podtrzymywania kontaktów między przedstawicielami różnych kultur. Oprócz kształtowania kompetencji językowych, istotnym elementem edukacji językowej jest rozwijanie kompetencji interkulturowej obejmującej zarówno wiedzę o kulturze rodzimej jak również określone umiejętności i postawy, takie jak obserwowanie zjawisk kulturowych czy otwartość i ciekawość względem innych kultur (Bandura 2009). Kształcenie kompetencji interkulturowej może być wspierane poprzez dostarczanie wiedzy socjokulturowej, dostrzeganie podobieństw i różnic między kulturami, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacji nieporozumień i konfliktów czy też podnoszenie świadomości stereotypów (Bandura 2009). Nauka języka francuskiego powinna więc obejmować zdobywanie wiedzy socjokulturowej na temat krajów obszaru frankofońskiego⁴ oraz rozwijanie umiejętności zachowania się według pewnych przyjętych konwencji komunikacyjnych w oparciu o zasadę przyjęcia różnic kulturowych i wzajemnego szacunku.

5. Treści nauczania

W nawiązaniu do nowej podstawy programowej, nauka języka francuskiego na drugim etapie edukacyjnym zakłada rozwijanie wszystkich kompetencji językowych, przy czym nacisk położony jest na mówienie oraz skuteczne porozumiewanie się. Jest to możliwe dzięki odpowiedniemu planowaniu działań dydaktycznych przez nauczyciela w oparciu o podręcznik kursowy uwzględniający :

- 1) aktywne nauczanie (wykonywanie zadań, praca projektowa, rozwiązywanie problemów)
- 2) rozwijanie różnych sprawności językowych oraz ich integrację
- 3) różnorodne ćwiczenia komunikacyjne
- 4) nauczanie gramatyki i słownictwa w sytuacjach i kontekstach
- 5) rozwijanie kompetencji fonetycznych

⁴ Na przykład elementy historii, geografii, tradycje i zwyczaje społeczności posługującej się językiem francuskim, system oświaty, współczesne problemy krajów frankofońskich, dziedzictwo narodowe, sposoby spędzania wolnego czasu.

- 6) tematykę nawiązującą do rzeczywistości ucznia
- 7) zagadnienia kulturowe i cywilizacyjne

Podręcznik *En avant!* spełnia powyższe kryteria umożliwiając uczniowi wielostronny rozwój kompetencji językowych. Niniejszy program zakłada, że podczas nauki języka obcego uczeń ma rozwijać a następnie umiejętnie wykorzystać, wiedzę oraz wiadomości praktyczne wynikające z kompetencji ogólnych (*savoir, savoir-faire, savoir-être* i *savoir apprendre*). Ponadto, ma także rozwijać językowe kompetencje komunikacyjne (kompetencję językową, socjolingwistyczną i pragmatyczną), czego zwieńczeniem jest indywidualna kompetencja komunikacyjna. Dlatego też, aby ułatwić uczniom utrwalenie i doskonalenie zdobywanych kompetencji i sprawności, nauczanie języka obcego przy użyciu nowych podręczników odbywa się metodą spiralną, opierającą się na spójnej i logicznej kolejności poznawanych zagadnień oraz usystematyzowaniu poznanego już materiału w konkretnych sytuacjach komunikacyjnych.

5.1. Kryteria doboru treści

Zgodnie ze standardami kształcenia, edukacja językowa rozpoczyna się na pierwszym etapie edukacyjnym (I-III klasa) i kontynuowana jest na drugim etapie. W klasach I-VI uczniowie uczą się jednego języka obcego.

Celem edukacji językowej na pierwszym etapie edukacyjnym jest uwrażliwienie na język obcy i przygotowanie do dalszej systematycznej nauki. Zgodnie ze standardami kształcenia, na drugim etapie edukacyjnym (klasy VII-VIII) uczniowie kontynuują naukę pierwszego języka obcego oraz rozpoczynają naukę drugiego języka obcego.

W zakresie treści nauczania, prezentowany program opiera się na *Europejskim Systemie Opisu Kształcenia Językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie*, oferującym wspólną dla całej Europy spójną podstawę do opracowywania planów nauczania, zaleceń programowych, egzaminów czy podręczników.

Załączony poniżej zestaw tematów komunikacji i sytuacji komunikacyjnych został opracowany na podstawie tematyki i zagadnień leksykalnych zaproponowanych w podręczniku *En avant!*.

Zestaw tematów komunikacji oraz funkcji i sytuacji komunikacyjnych

En avant! 1

Komunikacja Tematyka i zagadnienia leksykalne	Funkcje komunikacyjne i sytuacje językowe
Człowiek Zwroty grzecznościowe Przedstawianie siebie, kogoś Dane personalne Kraje pochodzenia i narodowości Wygląd zewnętrzny Części ciała Cechy charakteru Zainteresowania	Powitania i pożegnania Przedstawianie siebie, kolegów Prośba o przedstawienie się, zadawanie pytań o dane personalne Opisywanie osób (wygląd zewnętrzny, cechy charakteru)
Życie prywatne Członkowie rodziny Formy spędzania czasu wolnego Określanie czasu	Przedstawianie i opisywanie członków rodziny Pytanie kogoś o członków rodziny Wyrażanie pokrewieństwa Opowiadanie o czasie wolnym Określanie częstotliwości wykonywania czynności
Szkoła Pomieszczenia szkoły Koledzy z klasy i personel szkolny Przybory szkolne Komunikacja w klasie Przedmioty szkolne Zajęcia pozaszkolne Plan zajęć Dni tygodnia, miesiące, pory roku Pory dnia	Nazywanie przyborów i przedmiotów szkolnych Mówienie o swoim planie zajęć (zajęcia szkolne i pozaszkolne) Opisywanie czynności szkolnych Opis szkoły, rozpoznawanie poszczególnych pomieszczeń i lokalizowanie ich w przestrzeni Zadawanie prostych pytań oraz formułowanie zdań dotyczących komunikacji w klasie

<p>Dom</p> <p>Zwierzęta domowe</p>	<p>Mówienie o zwierzętach domowych</p>
<p>Sport</p> <p>Popularne dyscypliny sportowe</p> <p>Miejsca służące do uprawiania sportów</p> <p>Sporty ekstremalne</p> <p>Określenie czasu</p>	<p>Nazywanie dyscyplin sportowych oraz miejsc służących do uprawiania sportu</p> <p>Opowiadanie o uprawianych dyscyplinach sportowych i częstotliwości uprawiania sportu</p>
<p>Kultura</p> <p>Upodobania muzyczne</p> <p>Instrumenty muzyczne</p>	<p>Opowiadanie o upodobaniach, gustach muzycznych</p> <p>Opowiadanie o sposobach spędzania wolnego czasu, zainteresowaniach</p> <p>Zadawanie pytań na temat spędzania wolnego czasu</p>
<p>Elementy wiedzy o Francji</p> <ul style="list-style-type: none"> • Symbole • Geografia • Elementy historii • Święta • Piosenkarze i zespoły frankofońskie • Rodzina we Francji • Zabytki Paryża • Wydarzenia sportowe (<i>Le Tour de France, Festival de sport,</i>) i kulturalne (<i>Fête de la Musique, Ados Électro, Francofolies</i>) 	<p>Rozmawianie na temat zajęć szkolnych we Francji</p>

En avant ! 2

Komunikacja Tematyka i zagadnienia leksykalne	Funkcje komunikacyjne i sytuacje językowe
Życie codzienne Czynności dnia codziennego Określanie czasu Czas wolny	Pytanie i udzielanie odpowiedzi na temat czynności dnia codziennego Pytanie o godzinę / udzielanie informacji o godzinie
Życie towarzyskie	Przyjęcie/odmowa zaproszenia Podziękowanie za zaproszenie
Kultura Święta	Opisywanie ulubionego święta Składanie życzeń z okazji różnych świąt
Świat przyrody Pogoda	Opisywanie pogody
Podróżowanie i turystyka Kierunki geograficzne Orientacja w terenie Wakacyjne kierunki Zakwaterowanie Środki transportu Sposoby spędzania czasu na wakacjach	Sytuowanie i opisywanie miejsca Pytanie o drogę / wskazywanie drogi Opowiadanie o wakacjach Wyrażanie czasu (wydarzenia punktowe / trwanie)
Miejsce zamieszkania Miejsca zamieszkania Pomieszczenia Wyposażenie domu (meble i przedmioty, urządzenia elektroniczne) Obiekty miejskie Wyrażenia opisujące przestrzeń	Opisywanie miejsca zamieszkania Sytuowanie pomieszczeń i przedmiotów Opisywanie zwyczajów korzystania z urządzeń elektronicznych Sytuowanie obiektów miejskich w przestrzeni
Zakupy Sklepy	Opisywanie ubrań

Ubrania i akcesoria Materiały Kolory	Robienie zakupów Pytanie o opinię / wyrażanie opinii
Żywnienie Posiłki Produkty żywnościowe i napoje Nakrycia do stołu Ilości spożywcze	Zamawianie dań w restauracji Rozmawianie o ulubionych potrawach Udzielanie rady / sugestii Wyrażanie ilości Opisywanie zwyczajów kulinarnych
Elementy wiedzy o Francji Gastronomia francuska Kierunki wakacyjne Francuzów Ulubione miasta Francuzów Najsłynniejsze paryskie muzea Francuscy styliści Kino francuskie Francuskie wynalazki	Opowiadanie o elementach swojej kultury w odniesieniu do kultury Francji (np. porównanie zwyczajów kulinarnych)

5.2. Funkcje komunikacyjne

W oparciu o nową podstawę programową, aktywności zaprezentowane w podręczniku *En avant!* odnoszą się do następujących funkcji komunikacyjnych:

En avant! 1

Receptywne i produktywne (ustne)

Udzielanie informacji o sobie

- Przedstawić się (*je m'appelle ..., je suis ... j'ai ..., j'habite ... , je suis d'origine ..., je parle ...*)
- Opisać swoje samopoczucie (*ça va, super bien, pas génial, ça ne va pas*)
- Opisać siebie - wygląd zewnętrzny, cechy charakteru (*Moi, je suis sympa, tranquille, bavarde*)
- Wyrazić posiadanie, brak (*je n'ai pas d'animaux domestiques*)

- Wyrazić chęć (*Je veux faire de la trompette*)
- Wyrazić uczucia, opinię (*J'adore mes copains. J'aime bien le collègue. Je trouve ça cool ! C'est nul !*)
- Określić upodobania, preferencje (*C'est mon compositeur préféré. Je n'aime pas du tout le théâtre ! J'adore les musées ! Je déteste faire du shopping. J'aime écouter de la musique*)
- Opowiadać o formach spędzania wolnego czasu (*Je joue de la flûte. Je fais du sport. Je ne joue pas au volley mais au basket*)

Udzielanie informacji o osobach, przedmiotach, zdarzeniach

- Przedstawić drugą osobę (*Je te présente mes parents : voici ma mère, Sylvie, et lui, c'est mon père, Gabriel. C'est un copain. C'est la mère de Léo. Voici Martin*)
- Opisać osobę (*Elle est grande, blonde et elle a les yeux marron. Ils sont sympathiques. Mon maître est gentil. Son oncle est roux*)
- Usytuować w przestrzeni (*Il est là-bas, dans la cour. Elle est ici. Le gymnase, c'est là !*)
- Określić czas i kolejność zdarzeń (*lundi, le week-end, cet après-midi, demain*)
- Wyrazić częstotliwość zdarzeń (*souvent, tous les jours, parfois, rarement, deux fois par mois*)
- Mówić o swoim planie lekcji, planach na przyszłość (*Le matin, je commence à 10 heures. Jeudi, j'ai SVT de huit à dix. Mardi matin, on fait une sortie. On va au musée le mois prochain*)
- Mówić o miejscu, opisać miejsce (*C'est calme/tranquille. À l'association de quartier, il y a une petite salle*)

Zdobywanie informacji

- Prosić o informacje na dany temat
 - *Qui est-ce ? Qu'est-ce que c'est ?*
 - *Je cherche l'infirmier. Elle est où ? Où est le terrain de sport ? Il est là-bas, dans la cour.*
 - *On est quel jour aujourd'hui ? On est le combien aujourd'hui ?*
 - *Comment ça se prononce ? Vous pouvez répéter ?*
 -

Interakcyjne (ustne)

Nawiązywanie i podtrzymywanie kontaktu

- Przywitać się, pożegnać (*Bonjour ! Salut ! Tchao ! Au revoir, À bientôt, À plus ...*)
- Zapytać się o samopoczucie i odpowiedzieć w języku formalnym i w języku mówionym (*Comment ça va? Tu vas bien ? Comment allez-vous ? Ça va bien, merci. Super bien, et toi ? Bof ! ...*)
- Przedstawić siebie, kogoś, poprosić o przedstawienie i podanie podstawowych informacji (*Je m'appelle Lou. Et toi ? Comment tu t'appelles ? Moi, je m'appelle Emma...Et vous, vous vous appelez comment ? Tu es de quelle nationalité ? Tu habites où ?*)
- Proponować aktywność, zapraszać (*On travaille ensemble ? D'accord ? Viens chez moi mercredi après-midi*)
- Zapytać o adres elektroniczny i odpowiedzieć (*Quelle est ton adresse électronique ? Tu as un mail ? Mon courriel, c'est ...*)
- Rozmawiać o planie zajęć (*Qu'est-ce que tu as le lundi après-midi ? De quelle heure à quelle heure tu as cours aujourd'hui ? À quelle heure tu termines ? Le matin, je commence à 10 heures. Jeudi, j'ai SVT de huit à dix*)
- Zadawać pytania o rodzinę i odpowiadać (*Tu as des frères et des sœurs? Non, je suis fils unique. Oui, j'ai deux frères et une sœur. Et toi, tu as des cousins/cousines ?*)
- Potwierdzić, zgodzić się, zaprzeczyć, odmówić (*D'accord. Parfait ! Bonne idée ! C'est compliqué ...*)
- Rozmawiać o sporcie i uprawianych dyscyplinach sportowych z określeniem częstotliwości wykonywania czynności (*Tu fais du sports? Quels sports tu pratiques ? Je fais de la gymnastique et du tennis. Tu joues souvent au basket ? Quand est-ce que tu vas à la gym ?*)
- Rozmawiać o gustach i upodobaniach (*Tu aimes lire? Oui, j'adore les romans d'aventure mais je déteste les romans de science-fiction. Tu préfères visiter des musées ou regarder la télé ? Qu'est-ce que tu écoutes comme musique ? Tu écoutes quoi ? J'aime bien la musique classique mais je préfère le rock !*)
- Pytać o formy spędzania wolnego czasu i odpowiadać z uzasadnieniem w języku formalnym i potocznym (*Pourquoi tu joues de la guitare ? Parce que ça me plaît !*)

Parce que je trouve ça mortel! Pourquoi tu ne joues pas aux jeux vidéo ? parce que je trouve ça ennuyeux !)

- Wyrazić entuzjazm, zadowolenie (*Je suis super contente. C'est bien ! Je trouve ça intessant ... cool*)
- Wyrazić niezadowolenie, rozczarowanie (*Bof ! Je trouve ça nul ... pas terrible!*)

Reagowanie na zachowanie rozmówcy

- Podziękować (*Merci, merci beaucoup*)
- Przeprosić (*Pardon!*)
- Poprosić (*S'il te plaît ! Excusez-moi!*)

Wpływanie na zachowanie rozmówcy

- Wyrażać prośbę (*Vous pouvez répéter ?*)
- Rozkazywać, instruować (*N'oublie pas ton livre ! Va voir ce film ; il est génial !*)

En avant ! 2

Receptywne i produktywne (ustne)

Udzielanie informacji o sobie

- Opowiadać o miejscu zamieszkania (*J'habite dans une maison. J'habite au troisième étage. J'habite à la campagne.*)
- Opowiadać o codziennych czynnościach (*Le matin, je me lève, je prends mon petit déjeuner, je me douche, je m'habille et je vais au collège.*)
- Opowiadać o planach wakacyjnych (*Je vais à l'étranger, au Portugal. Je vais en vacances en bateau.*)

Udzielanie informacji o przedmiotach, zdarzeniach, zjawiskach

- Opisywać pogodę (*Il fait froid. Il pleut. Il fait du soleil.*)
- Sytuować w przestrzeni (*Au sud de ..., à l'ouest de ..., près de ..., c'est à 100 kilomètres, devant, au carrefour. C'est la deuxième porte à droite. Il est sur ton bureau. La gare est au carrefour.*)

- Określić czas, kolejność zdarzeń, trwanie (*en ..., il y a ..., ça fait ..., depuis, d'abord, l'an dernier, ensuite, après, pour finir*)
- Mówić o miejscu, opisać miejsce (*C'est superbe. C'est propre. C'est pollué. Il y a beaucoup de choses intéressantes à faire. Il y a huit pièces.*)
- Mówić o obiektach miejskich (*Dans notre ville, il ya une poste et deux supermarchés.*)
- Opisać wakacyjne aktywności (*prendre des photos, faire de la planche à voile, visiter un monument*)
- Precyzować ilość (*trop de..., beaucoup de ..., pas assez de ..., une bouteille de ... une canette de ..., un litre de ...*)
- Opisać ubranie (*un pantalon bleu, une ceinture en cuir, une jupe en jean*)
- Wyrażać opinię (*Pas mal ! Je trouve ça trop grand ! Ça te va bien !*)

Zdobywanie informacji

- Prosić o informacje na dany temat
 - *Où est-ce que tu vas en vacances ?*
 - *C'est loin ou près d'ici ?*
 - *C'est comment ?*
 - *Qu'est-ce que vous avez fait hier ?*
 - *Depuis quand es-tu rentré ?*
 - *C'est moderne ou c'est ancien ?*
 - *Où se trouve ta chambre ?*

Interakcyjne (ustne)

Nawiązywanie i podtrzymywanie kontaktu

- Proponować spotkanie, zapraszać (*Ça te dit d'aller faire un tour en ville ? On peut se voir ?*)
- Przyjmować zaproszenie / odmawiać (*Pourquoi pas ? D'accord! Non, je ne suis pas libre.*)
- Zadawać pytania o czynności dnia codziennego i odpowiadać (*Qu'est-ce que tu fais l'après-midi ? Après les cours, je rentre à la maison, je fais mes devoirs, je dîne et je vais au lit.*)
- Prowadzić rozmowę przez telefon (*Allô ? Est-ce que je peux parler à Alex, s'il vous plaît ? C'est de la part de qui ? Je te le passe. Vous faites erreur.*)

- Pytać o godzinę i odpowiadać (*Il est quelle heure ? Il est trois heures cinq.*)
- Składać życzenia i dziękować (*Joyeux anniversaire! Bonne années! Meilleurs vœux ! Félicitations ! Merci beaucoup ! Je te remercie ! C'est gentil !*)
- Rozmawiać o potrawach (*Tu veux goûter de la salade ? Oui, je vais bien. Tu aimes le poisson ? Oui, j'adore ça.*)
- Precyzować ilość (*Tu ne bois pas assez ! Je sais, je bois peu.*)
- Zamawiać danie w restauracji (*Qu'est-ce que vous prenez comme plat principal ? Vous avez du poisson ? Comme dessert, je voudrais un fruit.*)
- Pytać o drogę (*Pardon madame, est-ce qu'il y a un magasin de vêtements près d'ici ? Où est la pharmacie s'il vous plaît ? Excusez-moi, comment on fait pour aller au supermarché ?*)
- Wskazywać drogę (*La pharmacie est au bout de la rue Chartier. Pour aller au supermarché, tu traverses la place et tu prends l'avenue Jean-Jaurès.*)
- Robić zakupy w sklepie odzieżowym (*Je cherche un pantalon. Combien coûtent les baskets ? C'est en quelle matière ? Où sont les cabines ?*)

Reagowanie na zachowanie rozmówcy

- Podziękować (*Merci beaucoup ! Je te remercie ! C'est gentil !*)
- Poprosić (*S'il te plaît ! Excusez-moi!*)

Wpływanie na zachowanie rozmówcy

- Wyrażać prośbę (*Vous pourriez me passer un couteau, s'il vous plaît ?*)
- Udzielanie rady/sugestii (*Il faut manger lentement ! Goûte la viande, elle est excellente ! Tu ne dois pas manger trop vite !*)

5.3. Nauczanie elementów języka

W celu realizowania przywołanych wyżej funkcji komunikacyjnych, niezbędne jest zapoznanie uczniów z samymi elementami języka, które stanowią podstawę do rozumienia i formułowania wypowiedzi ustnej i pisemnej.

5.3.1. Nauczanie wymowy

Wymowa odgrywa bardzo ważną rolę w komunikacji ustnej, zarówno na poziomie recepcji jak i produkcji. Dobrze opanowany system fonologiczny pozwala na rozumienie komunikatu oraz prawidłowy przekaz wiadomości, co stanowi klucz dla skutecznego porozumiewania się. Nauczanie wymowy na drugim etapie edukacyjnym powinno zapewnić uczniowi odpowiedni dostęp do modelu fonetycznego poprzez częsty kontakt z językiem mówionym (wypowiedzi nauczyciela, nagrania audio, materiały audiowizualne). W początkowym etapie nauki wymowy należy uwzględnić ćwiczenia na rozpoznawanie i dyskryminację dźwięków oraz elementy prozodyczne języka (intonacja, rytm, akcent). Ośluchanie się z prawidłowym modelem wymowy jest niezbędne dla produkowania odpowiednich dźwięków oraz segmentów fonetycznych. Na etapie produkcji, ćwiczenie wymowy może przebiegać w bardzo różnorodny sposób, np.:

- 1) Głośne powtarzanie wyrazów, wyrażeń, całych zdań
- 2) Głośne odczytywanie tekstów
- 3) Rymowanki i łamańce językowe
- 4) Głuchy telefon
- 5) Scenki rodzajowe według ustalonego scenariusza

Podczas nauki wymowy należy również uwzględnić elementy charakterystyczne dla danego języka obcego. W przypadku języka francuskiego będą to między innymi dźwięki niewystępujące w języku polskim (np. [y], [ø], [ə], [œ], [ɥ]), opozycje głosek (np. [i] - [y], [ɔ] - [o], [e] - [ɛ], [R] - [l], [f] - [v]), wymowa zbitek językowych czy łączenia międzywyrazowe.

Prawidłowa wymowa jest kluczowym elementem posługiwania się językiem obcym. Niemniej jednak, z uwagi na ograniczoną liczbę godzin przeznaczonych na drugi język obcy, głównym założeniem nauczania wymowy na drugim etapie edukacyjnym nie jest wymowa natywna, ale przede wszystkim taka, która umożliwi rozumienie wypowiedzi i tworzenie poprawnego w odbiorze komunikatu.

5.3.2. Nauczanie pisowni

Znajomość ortografii danego języka obcego obejmuje „znajomość oraz umiejętność rozpoznawania i zapisywania symboli, które składają się na tekst pisany”(ESOKJ, 2003: 105). Jest to jedna z kluczowych kompetencji aktywowanych podczas tworzenia wypowiedzi

pisemnej w języku obcym. W podejściu komunikacyjnym, stosunkowo mało miejsca zajmują aktywności dotyczące pisania i tworzenia wypowiedzi pisemnej. Większą rolę przypisuje im z kolei podejście zadaniowe, gdzie sprawność pisania może być wykorzystana podczas wykonywania konkretnego zadania. Warto podkreślić, że opanowanie poprawnej pisowni to często żmudny i trudny proces, a przypisanie jej ogromnej wagi może obniżyć motywację ucznia. Niemniej jednak w przypadku kursów językowych zakończonych egzaminem pisemnym, nauczania pisowni musi zostać uwzględnione w programie nauczania języka obcego.

Alfabet języka francuskiego różni się w bardzo małym stopniu od alfabetu języka polskiego. Charakterystyczne są tutaj jednak znaki diakrytyczne takie jak *à, ç, ê, ï*. Zasady poprawnej ortografii, zapisu głosek (zbitki wyrazowe) oraz zasady interpunkcji mogą być łączone z nauczaniem fonetyki, czytania czy pisania oraz utrwalone podczas pracy domowej.

5.3.3. Nauczanie słownictwa

Posiadanie odpowiedniego zakresu słownictwa jest niezbędnym elementem rozwijania umiejętności przekazu informacji, czego efektem jest skuteczna komunikacja (Kleban 2014). To właśnie luki leksykalne mogą zakłócić komunikację a nawet doprowadzić do jej blokady (Komorowska 2011). Dlatego też nauczanie języka obcego powinno umożliwiać rozwój kompetencji leksykalnej uczniów, poprzez wprowadzanie nowego i zróżnicowanego słownictwa, regularne ćwiczenia utrwalające oraz wykorzystanie poznanych struktur leksykalnych w ćwiczeniach komunikacyjnych. Materiał leksykalny może być zarówno punktem wyjścia dla zaplanowanych działań komunikacyjnych czy wykonywania konkretnych zadań jak również wsparciem dla ćwiczeń na rozumienie tekstu pisanego bądź słuchanego. W celu ułatwienia zapamiętywania, słownictwo na lekcji języka obcego powinno być wprowadzane i utrwalane poprzez różne kanały (tekst pisany i mówiony) z wykorzystaniem różnorodnych pomocy dydaktycznych.

5.3.4. Nauczanie gramatyki

Oprócz słownictwa, efektywną komunikację wspiera również znajomość zasad gramatycznych - wypowiedź poprawna gramatycznie sprzyja przepływowi informacji i nie prowadzi do nieporozumień (Komorowska 2011). Nauczanie gramatyki powinno więc zakładać przede wszystkim wykorzystanie struktur gramatycznych podczas komunikacji. Uczniowie muszą więc poznać, a później umiejętnie wykorzystać struktury o określonych

funkcjach komunikacyjnych (wyrażanie prośby, potrzeby, opowiadanie o wydarzeniu z przeszłości) w konkretnych sytuacjach komunikacyjnych.

Zadaniem nauczyciela jest uwzględnienie kilku zasad podczas nauczania gramatyki

- 1) Struktura gramatyczna jest narzędziem do realizacji określonego celu komunikacyjnego - powinna być prezentowana w kontekście i w różnorodnych sytuacjach komunikacyjnych.
- 2) Uczeń powinien odczuwać użyteczność struktury gramatycznej w najbliższym dla niego otoczeniu (komunikacja w klasie, z rówieśnikami, w podróży).
- 3) Ciekawy sposób prezentowania materiału gramatycznego (kolorowe plansze, historyki, gry językowe) może zainteresować uczniów i zmotywować do opanowania struktur.
- 4) Samodzielne odkrywanie i definiowanie reguł gramatycznych przez uczniów (metoda indukcyjna) wpływa pozytywnie na zapamiętywanie mechanizmów działania języka.
- 5) Wyjaśnienia gramatyczne stosować należy wtedy, kiedy przyspieszają one proces uczenia się. W przypadku skomplikowanych struktur nauczyciel może ograniczyć się do ich praktycznego zastosowania w kontekście komunikacyjnym.
- 6) W aktywnościach wspierających rozwijanie gramatyki, należy jasno wyjaśnić uczniom, która opiera się na kryterium poprawności, a która na kryterium komunikatywności. Szczególnie na początkowym etapie nauki języka, tworzenie poprawnej i zarazem płynnej wypowiedzi w określonym celu angażuje bardzo złożone procesy myślowe. Oddzielenie aktywności na poprawność od ćwiczeń na skuteczność wypowiedzi pozwoli uczniom koncentrować się na wybranym aspekcie.
- 7) Korekta błędów powinna następować szczególnie w fazie wdrażającej, kiedy uczniowie oswajają się ze strukturą i mogą łatwiej przyswoić poprawną odpowiedź. Podczas wypowiedzi ucznia zaleca się poprawianie tych błędów, które zakłócają sens wypowiedzi.

Załączony poniżej zakres gramatyczny odpowiada treściom z podręcznika wieloletniego *En avant!*.

En avant !1

Rodzajniki	Nieokreślone : <i>un, une, des</i> Określone : <i>le, la, l', les</i> Ściągnięte : <i>du, de la, de l', des, au, à la, à l', aux</i>
Zaimki	Zaimki osobowe nieakcentowane: <i>je, tu, vous ...</i> Zaimek <i>on</i> Zaimki dzierżawcze : <i>mon, ton, son, mes, tes, ses, leurs ...</i> Zaimki akcentowane : <i>moi, toi, lui, elles ...</i>
Rodzaj i liczba rzeczowników i przymiotników	Liczba mnoga rzeczowników Liczba mnoga przymiotników Rodzaj żeński rzeczowników i przymiotników
Czasowniki w czasie teraźniejszym	czasowniki nieregularne : <i>être i avoir, aller, venir, faire, vivre</i> czasowniki zakończone na – er: <i>regarder ...</i> czasownik <i>s'appeler</i> czasowniki zakończone na – cer: <i>commencer, annoncer, remplacer ...</i> czasowniki zakończone na – ir (druga grupa koniugacyjna, np. <i>finir, choisir, réussir</i>) czasowniki z obocznością: <i>préférer, posséder, répéter ...</i>
Tryby	Tryb rozkazujący (forma twierdząca i przecząca)
Przyimki i spójniki	Przyimek <i>à</i> z nazwami miast Przyimki <i>de / à</i> (wyrażanie posiadania, np. <i>C'est la mère de Léo</i>) Spójniki <i>et, ou, mais</i>
Składnia Pytania	- o ilość (<i>combien de.. combien d' ... ?</i>) - o osobę (<i>qui est-ce ?</i>) - o rzecz (<i>qu'est-ce que c'est ?</i>) - o czynność (<i>qu'est-ce que tu fais comme sport ?</i>) - o czas (<i>à quelle heure, quand est-ce que ...</i>) - o miejsce (<i>où .. où est-ce que ... ?</i>)
Zdania pytające	Formułowanie pytań przez: - intonację

	- partykułę <i>Est-ce que</i> - zaimki przymiotne pytające : <i>quel, quelle, quels, quelles</i>
Konstrukcje	Konstrukcje: <i>C'est ... ce sont ...</i> + rodzajnik nieokreślony Konstrukcja: <i>Il y a</i> Konstrukcje z czasownikami <i>faire</i> i <i>jouer</i> (<i>faire du piano, jouer à la console</i>)
Przeczenia	Negacja <i>ne ... pas, n' ... pas</i> Rodzajniki nieokreślone po przeczeniu : <i>pas de ..., pas d' ...</i>
Liczebniki	Liczebniki główne

En avant !2

Rodzajniki	Rodzajniki cząstkowe: <i>du, de la, des, de l'</i>
Zaimki	Zaimki wskazujące: <i>ce, cette, ces...</i> Zaimek wskazujący rzeczowny <i>ça</i> Zaimki dopełnienia bliższego <i>COD</i> Zaimki <i>y</i> i <i>en</i> w funkcji okolicznika miejsca Zaimek <i>en</i> w funkcji dopełnienia bliższego Zaimki nieokreślone: <i>quelqu'un, personne, quelque chose, rien</i> Zaimki dopełnienia dalszego <i>COI</i> Zaimki względne proste <i>qui</i> i <i>que/qu'</i>
Przymiotniki i przysłówki	Przymiotniki o dwóch formach (<i>beau/bel; nouveau/nouvel; vieux, vieil</i>) Przysłówki zakończone na <i>-ment</i> Użycie <i>très</i> i <i>beaucoup</i>
Czasowniki w czasie teraźniejszym	czasowniki nieregularne: <i>écrire, voir, pouvoir, vouloir, boire, devoir, mettre</i> czasowniki zakończone na <i>-dre</i> : czasowniki z obocznością: <i>manger, acheter</i>
Tryby	Tryb grzecznościowy <i>le conditionnel présent</i> (czasowniki <i>pouvoir, vouloir, devoir</i>)

Czasy	<p>Czas przeszły dokonany <i>le passé composé</i> (posiłkowy <i>être</i> i <i>avoir</i>)</p> <p>Tworzenie imiesłowu czasu przeszłego (<i>le participe passé</i>): formy regularne i nieregularne</p> <p>Czas teraźniejszy ciągły <i>le présent continu</i> (<i>être en train de...</i>)</p> <p>Czas przeszły bliski <i>le passé récent</i></p> <p>Czas przyszły bliski <i>le futur proche</i></p>
Przyimki i spójniki	Przyimki przed nazwami miast i państw: <i>à, au, en, aux, de, du, des</i>
Zdania pytające	<p>Formułowanie pytań przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inwersję (w czasie teraźniejszym i przeszłym) <p>Odpowiedzi na pytania twierdzące i przeczące (<i>oui, si, non</i>)</p>
Przeczenia	<p>Negacja <i>ne ... rien</i> (<i>Rien ne...</i>), <i>ne ... personne</i> (<i>Personne ne ...</i>)</p> <p>Rodzajniki cząstkowe po przeczeniu</p>
Liczebniki	Liczebniki porządkowe

5.4. Przewidywane osiągnięcia uczniów

En avant! 1

Zakres leksykalny	Uczeń zna/potrafi
Człowiek	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przywitać i pożegnać się z kimś • Przedstawić siebie/kogoś (wiek, miejsce zamieszkania, narodowość) • Poprosić kogoś o przedstawienie się • Opisać siebie/kogoś (wygląd zewnętrzny, cechy charakteru) • Powiedzieć, co lubi, czego nie lubi • Opowiadać o zainteresowaniach

Życie rodzinne i towarzyskie	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawić swoją rodzinę • Zapytać kogoś o członków rodziny • Opisać członków rodziny
Szkoła	<ul style="list-style-type: none"> • Nazywać przybory i przedmioty szkolne • Opowiedzieć o swoim planie lekcji, zapisać swój rozkład dnia • Opisywać czynności szkolne • Wskazywać lokalizację pomieszczeń szkolnych • Komunikować się w klasie (proste struktury)
Dom	<ul style="list-style-type: none"> • Opowiadać o zwierzętach domowych
Sport	<ul style="list-style-type: none"> • Nazywać dyscypliny sportowe i miejsca służące do uprawiania sportu • Opowiadać o uprawianych dyscyplinach sportowych
Kultura	<ul style="list-style-type: none"> • Opowiadać o upodobaniach i gustach muzycznych • Zadawać pytania dotyczące spędzania wolnego czasu • Opowiadać o sposobach spędzania wolnego czasu
Elementy wiedzy o Francji	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podstawowe symbole Francji • Główne święta we Francji • Niektóre wydarzenia z historii Francji, miasta francuskie, regiony Francji • Wybranych piosenkarzy i zespoły frankofońskie • Najważniejsze zabytki Paryża • Wybrane wydarzenia kulturalne i sportowe we Francji

En avant! 2

Zakres leksykalny	Uczeń zna/potrafi
Życie codzienne	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapytać i udzielić informacji na temat czynności

	<p>dnia codziennego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapytać o godzinę / udzielić informacji o godzinie
Życie towarzyskie	<ul style="list-style-type: none"> • Zapraszać i odpowiadać na zaproszenie (dziękować, przyjmować zaproszenie, odmawiać zaproszenia)
Kultura	<ul style="list-style-type: none"> • Opisać ulubione święto • Składać życzenia z okazji różnych świąt i odpowiadać na życzenia
Świat przyrody Podróżowanie i turystyka	<ul style="list-style-type: none"> • Opisywać pogodę • Opisywać miejsce • Określać położenie • Pytać o drogę/udzielać informacji o drodze • Opowiadać o wakacjach
Miejsce zamieszkania	<ul style="list-style-type: none"> • Udzielać informacji na temat miejsca zamieszkania • Sytuować obiekty miejskie w przestrzeni • Opisywać swój pokój i jego wyposażenie
Zakupy	<ul style="list-style-type: none"> • Opisywać ubrania (kolor, materiał) • Robić zakupy w sklepie odzieżowym • Pytać o/wyrażać opinię
Żywnienie	<ul style="list-style-type: none"> • Zamawiać w restauracji • Rozmawiać o ulubionych potrawach • Udzielać rady/sugestii • Precyzować ilość • Opisywać zwyczaje kulinarne w swoim kraju
Elementy wiedzy o Francji	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Główne dania niektórych francuskich regionów • Zwyczaje kulinarne Francuzów • Ulubione kierunki wakacyjne Francuzów • Ulubione miasta Francuzów • Najczęściej odwiedzane paryskie muzea • Wybranych francuskich stylistów • Wybrane informacje na temat francuskiego kina • Niektóre francuskie wynalazki

6. Realizacja programu

Zgodnie z wytyczonymi celami „skuteczne porozumiewanie się w języku obcym nowożytnym [...] stanowi nadrzędny cel kształcenia językowego na wszystkich etapach edukacyjnych wyodrębnionych w podstawie programowej” (Nowa Podstawa Programowa 2017). We współczesnym świecie, język obcy ma być narzędziem pozwalającym na zrealizowanie określonych celów komunikacyjnych. Dlatego też cały proces nauczania / uczenia się języka obcego powinien być traktowany, jako proces wieloletni, a zadaniem szkoły jest zapewnienie odpowiednich warunków kształcenia językowego oraz optymalne wykorzystanie godzin przeznaczonych na naukę języka obcego. Realizacja programu nauczania drugiego języka obcego nowożytnego powinna odbywać się z uwzględnieniem następujących wytycznych (Nowa Podstawa Programowa 2017):

- 1) zapewnienie przez szkołę kształcenia uczniów w grupach o zbliżonym poziomie biegłości w zakresie języka obcego
- 2) prowadzenie zajęć z języka obcego w odpowiednio wyposażonej sali (dostęp do pomocy dydaktycznych, sprzętu, komputera z dostępem do Internetu), umożliwiającej przeprowadzanie ćwiczeń językowych w parach i grupach
- 3) używanie języka obcego, jako języka komunikacji podczas zajęć w różnych formach interakcji
- 4) wykorzystywanie zadań językowych, będących przykładem przydatności języka obcego do realizacji własnych celów komunikacyjnych
- 5) stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu przez uczniów własnych zainteresowań oraz pasji
- 6) wykorzystywanie autentycznych materiałów (zdjęć, filmów, nagrań audio, tekstów), oraz narzędzi związanych z technologiami informacyjno-komunikacyjnymi (tablice interaktywne z oprogramowaniem, urządzenia mobilne)
- 7) przeprowadzanie ewaluacji cząstkowej oraz systematyczne przekazywanie uczniowi i jego rodzicom informacji zwrotnej na temat poziomu osiągnięć/postępów ucznia w zakresie poszczególnych umiejętności językowych
- 8) zachęcanie uczniów do samooceny własnej pracy i stosowania różnych strategii i technik służących uczeniu się
- 9) wykorzystanie zajęć z języka obcego nowożytnego do rozwijania wrażliwości międzykulturowej

Warto również podkreślić, że realizacja programu nauczania języka obcego, oprócz doskonalenia kompetencji językowych stwarza możliwości rozwoju innych kompetencji np. wspomnianych we wcześniejszych rozdziałach kompetencji ogólnych czy kompetencji miękkich, jak również strategii uczenia się.

7. Wybrane metody w nauczaniu języków obcych

Planowanie procesu dydaktycznego, w tym przypadku nauczania/ uczenia się języków obcych powinno przebiegać w oparciu o ogólne zasady nauczania takie jak np. pogładowość, systematyczność, łącznie teorii z praktyką, stopniowanie trudności, indywidualizacja nauczania, operatywność wiedzy uczniów, przystępność (Rapacka-Wojtala 2015) jak i dobór odpowiedniej metody nauczania, rozumianej, jako systematycznie stosowany sposób pracy nauczyciela z uczniami, zakładający realizację konkretnych celów (Okoń 2003).

W dydaktyce języków obcych stosowane są zarówno metody przyjęte w nauczaniu różnych dziedzin, np. metody podające (pogadanka, praca ze źródłem drukowanym), problemowe (dyskusja, gry dydaktyczne), eksponujące (np. drama, sztuka teatralna), praktyczne (ćwiczenia przedmiotowe) jak i metody lub podejścia opracowane z myślą o nauczaniu języków obcych (np. metoda bezpośrednia, gramatyczno-tłumaczeniowa, audiolingwalna, podejście komunikacyjne) (Komorowska 2011; Cuq & Gruca 2005). Dobór metody jest zawsze ściśle związany z kontekstem nauczania oraz celami kształcenia, stąd bardzo różne ich odmiany, zarówno w przypadku metod konwencjonalnych jak i niekonwencjonalnych. Zważywszy na stan wiedzy glottodydaktycznej, szczególnie zalecane są aktualnie podejścia: komunikacyjne i zadaniowe.

7.1. Podejście komunikacyjne

Głównym założeniem podejścia komunikacyjnego jest rozwijanie kompetencji komunikacyjnej ucznia w różnorodnych sytuacjach komunikacyjnych z uwzględnieniem specyficznych potrzeb uczącego się. Odwołując się do technik wypracowanych przez inne metody, podejście komunikacyjne koncentruje się szczególnie na umiejętności efektywnego porozumiewania się, odkładając na dalszy plan bezbłędne opanowanie systemu języka. Poprawność gramatyczna jest tu traktowana, jako aspekt uskuteczniania komunikacji (Komorowska 2011). Na kompetencję komunikacyjną, która stanowi centrum zainteresowania w podejściu komunikacyjnym składają się umiejętności produkowania i interpretowania wypowiedzi oraz dostosowania dyskursu do sytuacji komunikacyjnej

z uwzględnieniem czynników zewnętrznych, takich jak status rozmówców i ich relacje, ramy przestrzenno-czasowe, intencja komunikacyjna czy znajomość norm społecznych (Hymes 1991). W aktualnym kontekście, przytacza się najczęściej następujące składowe kompetencje komunikacyjnej: lingwistyczna, socjolingwistyczna, dyskursywna, (inter)kulturowa, interakcyjna, kompensacyjna, pragmatyczna (Wilczyńska 2002).

W podejściu komunikacyjnym, uczenie się języka opiera się na opanowaniu serii możliwych wypowiedzi dla poszczególnych funkcji językowych (np. pozdrawianie, zapraszanie, wyrażanie konieczności) w takich sytuacjach komunikacyjnych, w jakich najprawdopodobniej mogą znaleźć się uczący się języka (Janowska 2011). Istotną kwestią jest tu zróżnicowanie sytuacji komunikacyjnych (np. rozmowa z przyjacielem, pracodawcą, współpracownikiem) oraz odpowiednie ich określenie w zależności od potrzeb uczących się, co wiąże się z ustaleniem roli użytkownika języka, kontekstu wypowiedzi oraz poruszanych tematów (Janowska 2011). Stosowane na lekcji ćwiczenia komunikacyjne mają przybliżyć sytuację w klasie do autentycznej komunikacji, poprzez przykładowo zapewnienie luki informacyjnej, integrację różnych sprawności językowych, wprowadzenie elementów komunikacji niewerbalnej czy zróżnicowanie wypowiedzi (Komorowska 2011). Przykładowe techniki pracy proponowane w podejściu komunikacyjnym to: dialogi, symulacje, gry dydaktyczne, dyskusja, zgadywanki.

7.2. Podejście zadaniowe

Bazując na założeniach podejścia komunikacyjnego, podejście zadaniowe kształtuje się w kontekście prac nad *Europejskim systemie opisu kształcenia językowego* (2003)⁵, którego nadrzędną ambicją jest uczynić użytkownika języka wielojęzycznym obywatelem Europy, który z tolerancją i szacunkiem odnosi się do innych kultur, respektując przy tym zasady demokracji. W podejściu zadaniowym użytkownik języka jest uczestnikiem życia społecznego, który podczas procesu uczenia się języka rozwija *kompetencje ogólne* oraz *językowe kompetencje komunikacyjne* oraz wykorzystuje je w różnorodnych działaniach językowych (*receptywnych, produktywnych, interakcyjnych i mediacyjnych*). W trakcie tych działań użytkownicy języka tworzą *teksty* (mówione, pisane) uwzględniając *kontekst* oraz wynikające z niego *uwarunkowania i ograniczenia*, stosując przy tym odpowiednie *strategie* w celu wykonania *zadania* (ESOKJ, 2003: 20).

⁵ Angielsko i francuskojęzyczna wersja ESOKJ zostały opublikowane w 2001 roku.

To właśnie zadanie, rozumiane, „jako każde celowe działanie, uważane za konieczne, by rozwiązać jakiś problem, wypełnić zobowiązanie lub realizować dążenie” (ESOKJ 2003: 21) stanowi kluczowy termin podejścia zadaniowego. W życiu codziennym, uczestnik życia społecznego realizuje różnego typu zadania, które mają przeważnie określony cel, kontekst i czas wykonania oraz produkt finalny. Nauczanie/uczenie się języka obcego, zgodnie z perspektywą zadaniową zakłada wykonanie zadania z wykorzystaniem języka obcego (np. przygotowanie artykułu do szkolnej gazetki, opracowanie broszury na temat swojego regionu, przygotowanie przedstawienia szkolnego). Aktualne podręczniki do nauki języka francuskiego proponują różnorodne aktywności bazujące na wykonywaniu zadań. Warto jednak wspomnieć, że wykorzystanie zadania na lekcji języka obcego wymaga odpowiedniego planowania między innymi poprzez uwzględnienie związku uczenia się z działaniem oraz łączenie komunikacji z działaniem społecznym (Janowska 2011:86). Oprócz aktywności bazujących na wykonywaniu zadań, podstawowe działania w podejściu zadaniowym opierają się na interakcji i mediacji, metodzie projektów oraz wykorzystaniu narzędzi pochodzenia medialnego (Janowska 2011: 95).

8. Przykładowe techniki pracy na lekcji

Oprócz wyboru metody nauczania języka obcego, istotną kwestią jest również odpowiedni dobór technik nauczania. W aktualnym podejściu w dydaktyce języków obcych, szczególnie miejsce zajmują techniki aktywizujące, które angażują intelektualnie i emocjonalnie ucznia. Przykładem może być tu praca projektowa lub zadanie skoncentrowane na wykonaniu konkretnego produktu (tekst do gazetki szkolnej, przedstawienie, plakat). Praca projektowa pozwala wykorzystać i utrwalić poznany materiał językowy, rozwijać umiejętności poznawcze oraz pracę w autonomii, jak również integrować poszczególne sprawności językowe.

Łączenie sprawności językowych podczas zadań oraz różnorodnych ćwiczeń komunikacyjnych pozwala zapewnić autentyczny kontekst komunikacji w języku obcym. W zależności od specyfiki działań językowych (receptywnych, produktywnych, interakcyjnych i mediacyjnych)⁶, nauczyciel ma do dyspozycji następujące przykładowe techniki nauczania⁷.

⁶ Rozwijanie sprawności językowych powinno następować według odpowiedniej gradacji ze względu na stopień trudności rozwijania poszczególnych sprawności. Podstawą dla rozwijania sprawności produktywnych są sprawności receptywne (słyszany materiał językowy może być wykorzystany podczas wypowiedzi). Interakcja wymaga współdziałania rozumienia, produkowania wypowiedzi oraz reagowania na wypowiedź rozmówcy. Z

8.1. Techniki rozwijające rozumienie ze słuchu

Są to techniki ukierunkowane na rozumienie tekstu słuchanego w postaci wypowiedzi drugiej osoby podczas komunikacji lub w postaci nagrań i materiałów audiowizualnych. Ich celem jest rozwijanie skutecznego rozumienia ze słuchu, na który ma „wpływ nasza wiedza językowa (znajomość słownictwa, gramatyki i wymowy), umiejętności (w procesie słuchania umiejętności rozróżniania dźwięków, wyrazów i zdań) oraz umiejętności interpretacji bodźców i umiejętności powiązania dostępnej nam wiedzy i doświadczenia z płynącymi do nas informacjami” (Kleban 2014).

Techniki poprzedzające słuchanie	<ul style="list-style-type: none">• Omówienie obrazka związanego z tekstem• Rozmowa na temat związany z nieznanym jeszcze tekstem• Przewidywanie wyrazów mogących pojawić się w tekście• Skojarzenia tematyczne• Wyraz niepasujący do pozostałych
Techniki towarzyszące słuchaniu	<ul style="list-style-type: none">• Dopasowanie obrazków do tekstu• Układanie obrazków w odpowiedniej kolejności• „Ustne dyktando” – posłuchaj i narysuj• Uzupełnienie niekompletnego obrazka – posłuchaj i dorysuj• „Układanki” - posłuchaj i narysuj / posłuchaj i zrób• Pantomima – posłuchaj i pokaż
Techniki następujące po wysłuchaniu tekstu	Rozumienie globalne i szczegółowe <ul style="list-style-type: none">• Prawda- fałsz• Wielokrotny wybór• Pytania i odpowiedzi• Quiz
Techniki łączące	<ul style="list-style-type: none">• Wypełnianie tabeli

kolei działania mediacyjne należą do najtrudniejszych (Janowska 2011) – wymagają wykorzystania w różnym zakresie różnych sprawności - odpowiedniego przeformułowania tekstu mówionego lub pisanego oraz zaprezentowanie go w adekwatnej do sytuacji i rozmówcy formie (interpretacja, komentarz, tłumaczenie).

⁷ Zaprezentowane w tym rozdziale techniki nauczania pochodzą z książki H. Komorowskiej *Metodyka nauczania języków obcych dla nauczycieli* (2011)

<p>rozumienie ze słuchu z innymi sprawnościami językowymi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uzupełnianie tekstu z lukami • Przewidywanie • Notowanie • Rozwijanie notatek w opowiadanie • Odgrywanie ról • Streszczanie • Opowiadanie • Czytanie wspierające słuchanie
--	---

8.2. Techniki rozwijające sprawność czytania ze zrozumieniem

Techniki ukierunkowane na rozumienie różnych form tekstu pisanego. Podobnie jak w przypadku słuchania, na czytanie mają wpływ różnorodne mechanizmy (wiedza oraz umiejętności wyszukiwania i interpretacji informacji oraz dodatkowo rozpoznawanie graficznych symboli). Warto podkreślić, że uczniowie już na początkowym etapie nauki drugiego języka obcego posiadają wiedzę ogólną, umiejętności analizy tekstu czy strategie czytania, wykształcone podczas nauki języka ojczystego oraz innych języków obcych a które mogą być wykorzystane na lekcji drugiego języka obcego. Z kolei aktywności związane z czytaniem i proponowane w ramach kursu językowego mogą wpływać na kształtowanie postawy czytelnika, poszerzać jego horyzonty czy rozwijać strategie skutecznego czytania (poprzez różnorodne typy czytania, np. integralne, selektywne).

<p>Techniki poprzedzające czytanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Omówienie obrazka związanego z tekstem • Rozmowa na temat związany z nieznanym jeszcze tekstem • Przewidywanie wyrazów mogących pojawić się w tekście • Skojarzenia tematyczne • Wyraz niepasujący do pozostałych • Zagadki leksykalno-gramatyczne
<p>Techniki towarzyszące czytaniu i następujące po nim</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wyrazy – klucze • Wydobywanie głównej myśli

	<ul style="list-style-type: none"> • Wydobywanie informacji szczegółowej • Kolorowanie zdań niosących informacje główne i poboczne • Wielokrotny wybór • Spójność tekstu: „do czego odnosi się ten wyraz?”
<p>Techniki łączące czytanie z innymi sprawnościami językowymi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prawda – fałsz • Pytania i odpowiedzi • Uzupełnianie zdań • Sporządzanie planu • Notowanie • Wypełnianie tabeli

8.3. Techniki rozwijające sprawność mówienia

Techniki ukierunkowane na samodzielne tworzenie wypowiedzi ustnej zajmują szczególne miejsce na lekcji języka obcego. Pozwalają one uczniom na ćwiczenie wypowiedzi w różnych sytuacjach komunikacyjnych, wykorzystanie odpowiednich funkcji komunikacyjnych w zależności od kontekstu oraz utrwalenie struktur leksykalnych i gramatycznych zaproponowanych w ramach ćwiczeń przedkomunikacyjnych. Dużą przeszkodą w wypowiedzaniu się jest bardzo często lęk przed błędem, dlatego też aktywności powinny być skierowane na rozwijanie płynnej wypowiedzi, a zajęcia prowadzone w przyjaznej atmosferze, która zachęca do swobodnego wypowiedzania się. Istotny wpływ na wypowiedzi uczniów ma również odpowiedni bodziec (tekst pisany, mówiony, pomoce wizualne).

<p>Obraz jako motyw do formułowania wypowiedzi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odgadywanie treści obrazka (widokówka, fotografia, plansza, plakat, mapa, video) • Luka informacyjna • Zgadywanka obrazkowa • Wyszukiwanie różnic • Przerobienie obrazka na komiks • Historyjka obrazkowa
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Pytania do obrazka
Słowo jako motyw do formułowania wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • Pytania i odpowiedzi • Opis sytuacji • Streszczenie • Wypowiedź według podanych podpunktów • Wywiad • Odgrywanie ról • Symulacja • Wypowiedzi na podstawie tzw. Dokumentów autentycznych • Nagranie tekstu z przerwami na wypowiedzi ucznia
Techniki łączące mówienie z innymi sprawnościami językowymi	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentacja prac domowych • Prezentacja własnych poglądów w zestawieniu z opiniami przedstawionymi w tekście

8.4. Techniki rozwijające sprawność pisania

Techniki te są ukierunkowane na rozwijanie wypowiedzi pisemnej w języku obcym, która obejmuje stosowanie poprawnej pisowni, wiedzy językowej oraz umiejętności budowania dyskursu. Na drugim etapie edukacyjnym pisanie w języku obcym (jako drugim) opiera się na wypełnianiu formularzy oraz redagowaniu krótkich tekstów (wiadomości tekstowe, opisy osób, zwierząt, miejsc, listy elektroniczne, pocztówki). Kompetencja redakcyjna, często pomijana z uwagi na złożoność działań ucznia oraz znaczące inwestycje czasowe, okazuje się coraz bardziej potrzebna we współczesnym świecie gdzie kontakty zawodowe, w wyniku dynamicznego rozwoju nowych środków przekazu, odbywają się między innymi drogą pisemną.

Techniki rozwijające pisanie jako wspierającą sprawność językową	<ul style="list-style-type: none"> • Skonstruowanie i zapisanie scenki lub dialogu • Wypisywanie pytań jako podstawy przeprowadzonego wywiadu • Pisemne odpowiedzi na pytania
---	--

<p>Techniki rozwijające pisanie jako samodzielną sprawność językową</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Technika zakończeń • Liściki klasowe • List pisany według wyrazów kluczy • List pisany według podanych elementów treści
<p>Techniki łączące pisanie z innymi sprawnościami językowymi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiedź listowna na ogłoszenie prasowe • List pisany w imieniu bohatera tekstu

9. Ocena pracy ucznia

Ocena pracy ucznia stanowi integralny element procesu nauczania /uczenia się języka obcego, a pozyskiwanie informacji zwrotnej pełni rolę diagnostyczną - stanowi punkt odniesienia dla planowania czynności zarówno ucznia jak i nauczyciela. Ewaluacja pełni również funkcję oceniającą, wiąże się bezpośrednio ze sprawdzaniem wiedzy i umiejętności uczniów (Komorowska 2011). W związku z tym kluczowe jest zapoznanie uczniów z wymaganiami danego etapu kształcenia, formą ewaluacji oraz z kryteriami oceniania. Podczas całego cyklu nauczania języka obcego, działania dydaktyczne powinny być realizowane w taki sposób, aby zapoznać uczniów z formą ewaluacji końcowej (np. egzamin). Przykładowo, może mieć to miejsce poprzez ewaluacje cząstkowe, zbliżone formą do ewaluacji końcowej.

Ocenianie w procesie nauczania języków obcych w warunkach szkolnych przebiega według pewnych określonych standardów:

1) Ocenianie powinno być:

- Systematyczne, bieżące i okresowe (samoocena)
- Bieżące, śródroczne i roczne wewnątrzszkolne (ocena nauczyciela)
- Zewnętrzne (wyniki egzaminu)

2) Ocenie podlegają:

- Działania (sprawności) językowe – receptywne, produktywne, interakcyjne i mediacyjne (w tym przetwarzanie informacji)
- Aktywność ucznia w czasie zajęć lekcyjnych
- Kompetencje lingwistyczne (elementy znajomości słownictwa, składni i reguł gramatycznych)

- Kompetencje socjolingwistyczne (tworzenie wypowiedzi ustnej i pisemnej według określonych konwencji, dopasowanie rejestru języka- odróżnienie stylu formalnego od potocznego, właściwe zachowania komunikacyjne w zależności od kontekstu)
- Kompetencje pragmatyczne (np. stosowanie odpowiedniej formy dyskursu)
- Kompetencje ogólne (np. elementy wiedzy na temat kultury i cywilizacji Francji oraz krajów frankofońskich)

Zakres oceniania	Przykładowe formy oceniania
<p>Działania (sprawności) językowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozumienie ze słuchu • Rozumienie tekstu pisanego • Mówienie (w tym interakcja) • Pisanie (w tym interakcja) • Mediacja (przetwarzanie informacji) 	<ul style="list-style-type: none"> • Testy kompetencji językowej • Wypowiedzi ustne (monologowe, w interakcji) • Wypowiedzi pisemne (krótkie teksty, np. wypełnianie formularza, pocztówka, ogłoszenie, zaproszenie, list)
<p>Aktywność ucznia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Karta obserwacji ucznia na lekcji • Udział ucznia w zajęciach pozalekcyjnych • Udział w konkursach • Udział ucznia w projektach
<p>Kompetencje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lingwistyczne • Socjolingwistyczne • Pragmatyczne • Ogólne 	<ul style="list-style-type: none"> • Kartkówki • Dyktanda • Wypowiedzi ustne i pisemne • Quiz • Projekt / zadanie

- Prace domowe

Kurs *En avant! 1* proponuje różne elementy oceniania wiedzy i umiejętności ucznia. W podręczniku, moduł *Culture et compétences* pozwala na zweryfikowanie opanowania treści gramatycznych, leksykalnych i komunikacyjnych każdego rozdziału podręcznika. Zeszyt ćwiczeń zawiera część *Évalue tes compétences*, na którą składają się ćwiczenia podsumowujące wybrane zagadnienia z elementami autoewaluacji (*Colorie la cible!*) oraz testy, przygotowujące do egzaminu DELF. W podręczniku metodycznym dostępne są testy, które mogą być wykorzystane na lekcji, jako ewaluacje cząstkowe. Należy podkreślić, iż do każdego działu opracowano 2 odrębne testy sprawdzające, które oferują nauczycielowi dodatkowe możliwości, np. podział klasy na 2 grupy, wykorzystanie innej wersji testu dla osób nieobecnych, czy poprawiających test. Dodatkowo, testy są dostosowane do specyficznych potrzeb uczniów – przykładowo *test simplifié*, został przygotowany z myślą o uczniach z dysfunkcjami, a *test d'approfondissement* o uczniach posiadających szersze umiejętności.

9.1. Kryteria oceniania ucznia

Ocena	Wymagania
<i>celująca</i>	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • Płynnie operować strukturami gramatycznymi i słownictwem wykraczającym poza poziom grupy • Zrozumieć treść i sens różnorodnych tekstów i rozmów • Mówić płynnie, spójnie, bez zawahań • Napisać krótki tekst zawierający pełne zdania z użyciem bogatego słownictwa i zróżnicowanych struktur gramatyczny
<i>bardzo dobra</i>	Uczeń potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • Poprawnie operować podstawowymi strukturami języka obcego • Stosować szeroki wachlarz słownictwa, odpowiedni do zadania • Zrozumieć ogólny sens różnorodnych tekstów i rozmów • Zrozumieć kluczowe informacje zawarte w różnorodnych

	<p>tekstach i rozmowach</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zrozumieć z łatwością polecenia nauczyciela • Przekazać z powodzeniem wiadomość • Mówić spójnie, bez zahamowań, popełniając niewielkie błędy • Napisać krótki tekst zawierający pełne zdania, proste struktury i słownictwo • Pisać teksty nieco dłuższe lub krótsze od wymaganej długości
<i>Dobra</i>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawnie operować większością prostych struktur • Używać szerokiego zakresu słownictwa odpowiedniego do zadania • Zazwyczaj rozumieć ogólny sens różnorodnych tekstów i rozmów • Zrozumieć polecenia nauczyciela • Zazwyczaj przekazać wiadomość • Mówić spójnie z lekkim wahaniem, popełniając niekiedy zauważalne błędy • Napisać tekst zawierający pełne zdania, proste struktury i słownictwo • Pisać teksty nieco dłuższe lub krótsze od wymaganej długości
<i>Dostateczna</i>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawnie operować niektórymi prostymi strukturami poznanymi w klasie • Używać zazwyczaj zakresu słownictwa odpowiedniego do zadania • Zazwyczaj rozumieć ogólny sens prostych tekstów i rozmów • Zrozumieć zazwyczaj polecenia nauczyciela • Czasami poprawnie przekazać wiadomość

	<ul style="list-style-type: none"> • Mówić spójnie, ale z wyraźnym wahaniem, popełniając sporo zauważalnych błędów • Podejmować próby napisania tekstu zawierające pełne zdania, proste struktury i słownictwo
<i>Dopuszczająca</i>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawnie operować niektórymi prostymi strukturami poznanymi w klasie • Dysponować niewielkim zakresem słownictwa • Od czasu do czasu zrozumieć ogólny sens prostych tekstów i wypowiedzi • Czasami przekazać wiadomość, ale z trudnościami • Czasami mówić spójnie, ale z częstym wahaniem, popełnia wiele zauważalnych błędów • Napisać z trudnościami teksty zawierające pełne zdania, proste struktury i słownictwo
<i>niedostateczna</i>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nie opanował prostych struktur i słownictwa • Nie rozumie nawet ogólnego sensu prostych tekstów i rozmów • Nie potrafi przekazać żadnej wiadomości w języku francuskim • Nie potrafi napisać nawet krótkiego tekstu zawierającego pełne zdania, proste struktury i słownictwo

Przedstawione powyżej kryteria oceniania stanowią jedynie sugestię oceny ucznia w nawiązaniu do wymagań zawartych w nowej podstawie programowej. W zależności od specyfiki kursu językowego, kryteria mogą być modyfikowane, muszą jednak uwzględniać ogólne założenia przyjętych standardów nauczania.

9.2. Portfolio językowe

Oprócz oceny osiągnięć uczniów przez nauczyciela, ważny element procesu dydaktycznego stanowi również samoocena. Jej korzyści dla procesu uczenia się są rozległe: samoocena sprzyja rozwojowi autonomii oraz niezależności ucznia, podnosi świadomość uczenia się,

skłania do refleksji nad wykorzystaniem efektywnych strategii uczenia się (Steinbrich 2015). Autorefleksja nad procesem uczenia się oraz samoocena może opierać się na odpowiednio przygotowanych materiałach dydaktycznych, dostępnych zarówno w podręczniku do nauki języka obcego albo w formie materiałów dodatkowych.

Przykładowym narzędziem pozwalającym uczniom na dokonanie samooceny swoich osiągnięć językowych jest *Europejskie portfolio językowe* dla uczniów od 10 do 15 lat (EPJ). Zgodnie z założeniami, *Portfolio* jest „ogniwem w relacji między uczestnikami procesu dydaktycznego”, zachęcającym ucznia do potraktowania nauki języka, „jako swój osobisty projekt” (Głowacka 2005: 5). EPJ wpisuje się w realizację celów Rady Europy dotyczących edukacji językowej, takich jak: umacnianie różnorodności i tożsamości językowej i kulturowej, propagowanie idei doskonalenia znajomości języków przez całe życie oraz wspieranie rozwoju osobistego mieszkańców Europy (Głowacka 2015). U podstaw EPJ leżą następujące założenia:

- 1) Uczeń jest potencjalnym użytkownikiem kilku języków
- 2) Znajomość języka i kultur przekracza ramy kształcenia zinstytucjonalizowanego
- 3) Skuteczne porozumiewanie się w życiu codziennym nie jest tożsame z biegłością w posługiwaniu się języka
- 4) Ocena wyrażona stopniem nie odzwierciedla umiejętności ucznia
- 5) Umiejętność samodzielnego określania celów, potrzeb oraz stosowania odpowiednich strategii wpływa na motywację
- 6) Samodzielne uczenie się wymaga zdobycia umiejętności oceniania własnych postępów (Głowacka 2005).

Wykorzystywanie EPJ na drugim etapie edukacyjnym⁸ może w sposób szczególny wpłynąć na kształtowanie autonomii ucznia w pracy nad językiem, co z kolei rzutuje na osiągnięcie samodzielności w uczeniu się oraz rozwijanie autorefleksji nad procesem uczenia się na kolejnych etapach kształcenia.

Korzystanie z EPJ powinno przebiegać według dwóch podstawowych zasad: *zasady dobrowolności* (EPJ jest własnością ucznia, który pracuje z nim we własnym tempie i zgodnie

⁸ Uczniowie w wieku 10-15 lat nie zawsze charakteryzują się jednakowym stopniem samodzielności w uczeniu się i nadal potrzebują wsparcia i zachęty ze strony nauczyciela. Nauczyciel może więc proponować pracę z EPJ w ramach pracy domowej bądź też stosować autonomiczne formy pracy na zajęciach w celu przyzwyczajania uczniów do pełnej samodzielności.

ze swoimi potrzebami) oraz *zasady pozytywnego podejścia* (każda umiejętność, nawet cząstkowa, jest ważna w procesie uczenia się języka).

Będący wyjątkowym dokumentem tożsamości ucznia, EPJ ma zaświadczyć o liczbie znanych języków, zarejestrować osiągnięcia w nauce języków, najważniejsze umiejętności językowe i doświadczenia interkulturowe, odzwierciedlić przebieg nauki, stosowane metody i strategie uczenia się oraz przedstawić profil językowy i kulturowy ucznia (Głowacka 2005).

10. Przykładowe scenariusze lekcji

Uwzględniając aspekty omówione w niniejszym programie, załączone scenariusze lekcji są propozycją wykorzystania metody *En avant!1*, a ściślej mówiąc materiałów z pakietu metodycznego dla nauczyciela *Le français en vidéo, On révise ensemble* i *Je révise*. Scenariusze lekcji są przykładem lekcji powtórzeniowych, a każda z nich została zaplanowana na jedną jednostkę lekcyjną (45 minut).

Scenariusz nr 1

TEMAT LEKCJI: *Le mardi, nous commençons à 9 heures*. Rozumienie i tworzenie wypowiedzi na temat zajęć szkolnych.

CELE ZAJĘĆ:

I. KOMUNIKACYJNE (RECEPTYWNE I PRODUKTYWNE):

- a. Rozumieć wypowiedź na temat zajęć szkolnych
- b. Pytać kogoś o plan zajęć szkolnych i pozaszkolnych
- c. Odpowiadać na pytania dotyczące planu lekcji

II. JĘZYKOWE

A. GRAMATYCZNE

- a. Przyimki + rodzajniki określone (utrwalenie)
- b. Negacja *ne ... pas* (utrwalenie)
- c. Szyk zdania w języku francuskim
- d. Odmiana czasowników zakończonych na *-cer* i *-ir* (utrwalenie w ramach pracy domowej)

B. LEKSYKALNE

- a. Powtórzenie słownictwa dotyczącego przedmiotów i przyborów szkolnych
- b. Powtórzenie dni tygodnia oraz liczebników

III. INTERKULTUROWE

a. Szkoła we Francji

MATERIAŁY I POMOCE DYDAKTYCZNE:

- Podręcznik ucznia
- Kserokopie z pakietu *Je révise* (do rozdziału 2 *Nous avons cours*)
- Kserokopie z pakietu *Le français en vidéo* (rozdział *Nous avons cours*, strona 3)
- Kserokopie z grą język grami z pakietu *On révise ensemble* (aktywności nr 2 i 4, strona 4 oraz nr 6 ze strony 5)
- Płyta CD *En avant! 1*
- Komputer i rzutnik multimedialny

Przebieg lekcji

FAZA LEKCJI / CZAS PRZEZNACZONY NA AKTYWNOŚCI	CZYNNOŚCI NAUCZYCIELA	CZYNNOŚCI UCZNIÓW	UWAGI	
CZYNNOŚCI WSTĘPNE (0-10)				
Czynności wstępne 0-5 minut	Powitanie uczniów, sprawdzenie listy obecności oraz pracy domowej.	Uczniowie odpowiadają na powitanie oraz przedstawiają pracę domową.	-	
Przypomnienie materiału 5-10	Zgadywanki. Nauczyciel pokazuje zdjęcia różnych pomieszczeń szkolnych.	Uczniowie dopasowują zdjęcia do nazw pomieszczeń oraz czytają i głośno powtarzają słowa.	Praca wspólna	
CZYNNOŚCI ZASADNICZE (10-40)				
Utrwalenie materiału z rozdziału 2 <i>Nous avons cours</i> (powtórzenie słownictwa, struktur leksykalno-gramatycznych, rozwijanie rozumienia przekazu audiowizualnego)	Ćwiczenia gramatyczne 10-16	Nauczyciel rozdaje kserokopie z ćwiczeniami z pakietu <i>Je révise</i> . Proponuje aktywność nr 1 (<i>La préposition de + articles définis</i>) i 2 (<i>La négation (1) (ne, n'... pas)</i>), weryfikuje ćwiczenia.	Uczniowie uzupełniają ćwiczenia. Porównują odpowiedzi w parach.	Praca indywidualna i w parach
	Ćwiczenia leksykalne (gra językowa) 16-22	Nauczyciel proponuje grę językową z pakietu <i>On révise ensemble</i> . Rozdaje fotokopie.	Uczniowie na podstawie rozsypanki sylab tworzą słowa – przedmioty szkolne. Po ułożeniu wszystkich słów uczniowie odnajdują w swoim najbliższym otoczeniu przedmioty szkolne z rozsypanki i powtarzają słowa.	Praca w parach
	Rozwijanie rozumienia przekazu audiowizualnego 22-28	Nauczyciel rozdaje fotokopie z ćwiczeniami do materiału audiowizualnego (<i>Le français en vidéo</i> , str. 3), proponuje ćwiczenie nr 1 i 2, prezentuje materiał audiowizualny,	Uczniowie oglądają materiał audiowizualny, uzupełniają ćwiczenie nr 1 i 2.	Praca indywidualna

		weryfikuje odpowiedzi.		
	Ćwiczenia gramatyczno-leksykalne (gra językowa) 28-34	Nauczyciel proponuje grę językową <i>Jeu d'équipe</i> z pakietu <i>On révise ensemble</i> , dzieli klasę na małe grupy. Monitoruje przebieg gry.	Uczniowie tworzą zdania z rozsypanki utrwalając poznane treści gramatyczno-leksykalne i prezentują je na forum klasy.	Praca w małych grupach
	Ćwiczenia komunikacyjne (gra językowa) 34-40	Nauczyciel proponuje ćwiczenia komunikacyjne w formie gry <i>La roulette</i> z pakietu <i>On révise ensemble</i> .	Uczniowie zadają i odpowiadają na pytania typu: <i>De quelle heure à quelle heure tu as cours le lundi ?</i> <i>Quand est-ce que tu as sport ?</i>	Praca w parach
CZYNNOŚCI KOŃCOWE (40-45)				
Podsumowanie Zadanie pracy domowej 40-45	Nauczyciel podsumowuje lekcję, zadając różne pytania: <i>Quelles matières scolaires connaissez-vous ?</i> <i>Où se trouve la cantine dans notre école ?</i> <i>À quelle heure vous avez cours le mardi ?</i> Etc. Nauczyciel zadaje pracę domową. Pożegnanie uczniów.	Uczniowie odpowiadają na pytania utrwalając materiał lekcji. W ramach pracy domowej, uczniowie uzupełniają ćwiczenia nr 3 i 4 z pakietu <i>Je révise</i> . Uczniowie odpowiadają na pożegnanie.	Praca wspólna	

Scenariusz nr 2

TEMAT LEKCJI: *Le rock ou le jazz?* Rozumienie i tworzenie wypowiedzi na temat upodobań muzycznych.

CELE ZAJĘĆ:

I. KOMUNIKACYJNE (RECEPTYWNE I PRODUKTYWNE):

- d. Rozumieć wypowiedź na temat upodobań muzycznych
- e. Pytać kogoś o upodobania muzyczne
- f. Opowiadać o swoich upodobaniach muzycznych z uzasadnieniem

II. JEZYKOWE

C. GRAMATYCZNE

- a. Formułowanie pytań (utrwalenie)
- b. Odmiana czasownika *préférer* (utrwalenie)

D. LEKSYKALNE

- a. Powtórzenie i utrwalenie:
 - Struktur służących do wyrażania intensyfikacji upodobań (*J'aime ...*, *Je n'aime pas ...*, *J'adore ...*, etc.)
 - Struktur służących do wyrażania aktywności związanych ze spędzaniem wolnego czasu (*faire de la guitare*, *jouer du piano*, etc.)
 - Struktur służących do wyrażania preferencji (*Je préfère..*)
 - Słownictwa dotyczącego gatunków muzycznych i instrumentów

III. INTERKULTUROWE

- a. Wykonawcy i zespoły frankofońskie (przypomnienie)

MATERIAŁY I POMOCE DYDAKTYCZNE:

- Podręcznik ucznia
- Kserokopie z pakietu *Je révise* (do rozdziału 6 *Musique*)
- Kserokopie z pakietu *Le français en vidéo* (rozdział *Musique*, strona 6)
- Kserokopie z grą językową *Les questions-réponses* z pakietu *On révise ensemble* (aktywność nr 4, strona 11)
- Płyta CD *En avant! 1*
- Komputer i rzutnik multimedialny

Przebieg lekcji

FAZA LEKCJI / CZAS PRZEZNACZONY NA AKTYWNOŚCI		CZYNNOŚCI NAUCZYCIELA	CZYNNOŚCI UCZNIÓW	UWAGI
CZYNNOŚCI WSTĘPNE (0-10)				
Czynności wstępne 0-5 minut		Powitanie uczniów, sprawdzenie listy obecności oraz pracy domowej.	Uczniowie odpowiadają na powitanie oraz przedstawiają pracę domową.	-
Przypomnienie materiału 5-10		Burza mózgów. Nauczyciel proponuje burzę mózgów na temat gatunków muzycznych, poznanych na wcześniejszych lekcjach.	Uczniowie wymieniają i zapisują na tablicy gatunki muzyczne.	W trakcie aktywności uczniowie korzystają z podręczników i notatek sporządzonych na wcześniejszych zajęciach.
CZYNNOŚCI ZASADNICZE (11-38)				
Utrwalenie materiału z rozdziału 5 <i>Musique</i> (powtórzenie słownictwa, struktur leksykalno-gramatycznych, rozwijanie rozumienia przekazu audiowizualnego)	Powtórzenie struktur leksykalno-gramatycznych 10-15	Nauczyciel rozdaje kserokopie z ćwiczeniami z pakietu <i>Je révise</i> . Proponuje aktywność nr 6 (<i>Exprimer l'intensité</i>).	Uczniowie uzupełniają tabelę w ćwiczeniu nr 6, utrwalając poznane na wcześniejszych zajęciach struktury.	Praca indywidualna
	Ćwiczenia komunikacyjne Rozwijanie rozumienia przekazu audiowizualnego 15-18	Nauczyciel rozdaje kserokopie z ćwiczeniami do materiału audiowizualnego, proponuje ćwiczenie nr 1 (<i>Le français en vidéo</i> , str. 6).	Uczniowie rozmawiają w parach o ulubionych gatunkach muzycznych używając struktur <i>J'aime ... / Je n'aime pas ... / J'adore ... / J'aime beaucoup, etc.</i>	Praca w parach
	Utrwalenie słownictwa Rozwijanie	Nauczyciel proponuje ćwiczenie nr 2, prezentuje materiał audiowizualny. Weryfikuje odpowiedzi.	Uczniowie oglądają materiał audiowizualny, uzupełniają ćwiczenie nr 2.	Praca indywidualna Ćwiczenie weryfikuje rozumienie jak

	rozumienia przekazu audiowizualnego 18-24			również opanowanie słownictwa, dlatego też w trakcie ćwiczenia uczniowie nie korzystają z podręczników ani notatek.
	Rozwijanie rozumienia przekazu audiowizualnego 24-29	Nauczyciel proponuje ćwiczenie nr 3, prezentuje materiał audiowizualny. Weryfikuje odpowiedzi.	Uczniowie oglądają materiał audiowizualny, odpowiadają na pytanie z ćwiczenia nr 3.	Praca indywidualna
	Ćwiczenia komunikacyjne (dialogi) 29-38	Nauczyciel proponuje ćwiczenia komunikacyjne (nr 7 i 8 z pakietu <i>Je révisé</i>).	Uczniowie rozmawiają w parach wykorzystując poznane struktury i słownictwo. Wybrane pary prezentują dialogi przed klasą.	Praca w parach
CZYNNOŚCI KOŃCOWE (38-45)				
Podsumowanie Zadanie pracy domowej 38-45	Nauczyciel proponuje grę językową <i>Les questions-réponses</i> , dzieli klasę na małe grupy (3-4 osoby). Nauczyciel proponuje wykorzystanie nie tylko słownictwa, ale również struktur (np. <i>faire de la guitare ou faire de la batterie</i>) albo rozszerzenie materiału o treści kulturowe (<i>Stromae ou Black M</i>). Nauczyciel zadaje pracę domową. Pożegnanie uczniów.	Uczniowie wykonują aktywność zgodnie z poleceniem utrwalając materiał poznany na wcześniejszych zajęciach. W ramach pracy domowej, uczniowie mają za zadanie przygotowanie pisemnej prezentacji upodobań i gustów muzycznych. Uczniowie odpowiadają na	Praca w małych grupach	

		pożegnanie.	
--	--	-------------	--

Bibliografia

1. BANDURA E. „Lekcja wspierająca rozwój kompetencji interkulturowej”. In. KOMOROWSKA H. (red), 2009: *Skuteczna nauka języka obcego. Struktura i przebieg zajęć językowych*. Warszawa: Wydawnictwa Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli.
2. CUQ J.-P. & GRUCA I., 2005: *Cours de didactique du français langue étrangère et seconde*. Grenoble: Presses universitaires de Grenoble.
3. EUROPEJSKI SYSTEM OPISU KSZTAŁCENIA JĘZYKOWEGO, 2003: uczenie się, nauczanie, ocenianie. Warszawa: Wydawnictwo Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli.
4. GŁOWACKA B. (red.), KOFMAN D., RYCIUK D., WAJDA E., ŻMUDZKA D., 2004: *Europejskie Portfolio Językowe dla uczniów od 10 do 15 lat, Rada Europy*. Warszawa: CODN.
5. GŁOWACKA B., 2005: *Czego Janek się nauczy...: przewodnik metodyczny dla nauczycieli do Europejskiego Portfolio Językowego dla uczniów od 10 do 15 lat.*, Warszawa: CODN.
6. HYMES D.H., 1991 : *Vers la compétence de communication*. Paris: Hatier/Crédif.
7. JANOWSKA I., 2010: *Planowanie lekcji języka obcego. Podręcznik i poradnik dla nauczycieli języków obcych*. Kraków: Universitas.
8. JANOWSKA I., 2011: *Podejście zadaniowe do nauczania i uczenia się języków obcych*. Kraków: Universitas.
9. KOMOROWSKA H., 2011: *Metodyka nauczania języków obcych*. Warszawa: Fraszka Edukacyjna.
10. LEDZIŃSKA M., CZERNIAWSKA E., 2011: *Psychologia nauczania. Ujęcie poznawcze*. Warszawa: PWN.
11. OKOŃ W., 2003: *Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej*. Warszawa: Wydawnictwo Żak.
12. RAPACKA – WOJTALA S., 2015: „Metody, strategie oraz techniki nauczania, uczenia się i zapamiętywania stosowane w procesie kształcenia kompetencji komunikacyjnej uczniów na lekcji języka obcego.” *Społeczeństwo. Edukacja. Język*. Tom 3. Płock: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku. Str. 73-86.
13. STEINBRICH P., 2015: "Samoocena w klasie językowej – donkiszoteria czy praca u podstaw?". *Języki Obce w Szkole* 2015/03. str. 33-37.
14. WILCZYŃSKA W. (red.), 2002: *Autonomizacja w dydaktyce języków obcych. Doskonalenie się w komunikacji ustnej*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.

Informacje o autorce programu:

Beata Gałań

Doktor nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo. Adiunkt w Zakładzie Glottodydaktyki i Kształcenia na Odległość Instytutu Języków Romańskich i Translatoryki Uniwersytetu Śląskiego. Glottodydaktyk oraz dydaktyk e-learningu, interesuje się między innymi procesem nauczania/uczenia się języków obcych wspomaganym nowymi technologiami, a szczególnie metodami i technikami kształcenia na odległość.